UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Jakub Záhora

Příčiny úspěchu proizraelské lobby ve Spojených státech

Bakalářská práce

Praha 2011

Autor práce: **Jakub Záhora**

Vedoucí práce: **PhDr. Jan Bečka**

Oponent práce: **PhDr. Vít Fojtek Ph.D.**

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Bibliografický záznam

ZÁHORA, Jakub. *Příčiny úspěchu proizraelské lobby ve Spojených státech*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, 2011. 62 s. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Jan Bečka.

Anotace

Proizraelská lobby ve Spojených státech významně ovlivňuje americkou zahraniční politiku ve prospěch státu Izrael. Této problematice je věnována řada prací, naprostá většina se však jen velice zběžně věnuje faktorům, které činí lobby tak vlivnou. Cílem předkládané bakalářské práce *Příčiny úspěchu proizraelské lobby ve Spojených státech* je alespoň částečně tuto mezeru zaplnit.

Práce stručně popisuje rozsah americké pomoci Izraeli v ekonomické, vojenské i diplomatické rovině a následně ukazuje, že poskytování této podpory nemůže být uspokojivě vysvětleno morálními imperativy či strategickým významem spojenectví pro USA, nýbrž že je do značné míry výsledkem působení proizraelské lobby. Následně se práce věnuje již samotným příčinám úspěchu této lobby.

Těmito příčinami jsou dle názoru autora vysoká efektivita hlavní lobbyistické organizace AIPAC, dále pak význam židovské menšiny pro výsledky voleb v USA, absence úspěšné protiváhy ve formě arabské lobby, veřejný diskurz ve Spojených státech, který je dlouhodobě nakloněn ve prospěch Izraele, a konečně, skutečnost, že proizraelská lobby významně těží ze spojenectví s hnutím křesťanského sionismu. Práce dospívá k závěru, že zásadním faktorem, který vysvětluje vliv lobby, je hluboká diskrepance v politické angažovanosti a možnostech ovlivnit politické dění u členů židovské komunity na jedné straně a členů komunity arabské na straně druhé.

Annotation

The pro-Israeli lobby in the United States significantly influences the American foreign policy in favor of the state of Israel. Although a considerable amount of existing scholarly publications examines this issue, nearly all these works omit the question of the lobby's sources of power. The purpose of this BA thesis *The Reasons Behind the Success of the Pro-Israeli Lobby in the United States* is to help in filling up this gap.

The thesis briefly describes the American economic, military and diplomatic support for Israel. It subsequently argues that extensiveness of the aid can not be explained solely by moral imperatives or by the strategic importance of the American-Israeli alliance for the USA. The logical conclusion seems to be that the lobby's influence is responsible for this state of affairs. The thesis then deals with the reasons behind the lobby's success.

These reasons, according to the author, are as follows: the high efficiency of AIPAC, major pro-Israeli lobby organization; American-Jewish community's impact on the election results; public discourse in the United States which is favorable to Israel; and finally, the fact that the lobby has an important ally in the Christian-Zionist movement which helps it to push its agenda. The thesis shows that the most essential key factor explaining the lobby's success is the fundamental discrepancy between the capabilities and political engagement of members of the Jewish community and the members of the Arab community.

Klíčová slova

americká zahraniční politika, zájmové skupiny, AIPAC, americko-izraelské vztahy, židovská komunita v USA

Keywords

American foreign policy, interest groups, AIPAC, US-Israeli relationship, Jewish community in the USA

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.

2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 19.5. 2011 Jakub Záhora

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval PhDr. Janu Bečkovi za jeho přátelský přístup a cenné rady při psaní této práce.

Obsah

Použité zkratky

AAI	Arab American Institute
AARP	American Association of Retired People
AAUG	Association of Arab American University Graduates
ADC	American-Arab Anti-Discrimination Committee
ADL	Anti-Defamation League
AFL-CIO	The American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations
AIPAC	American Israeli Public Action Committee
CUFI	Christians United for Israel
FAIR	Fairness and Accuracy in Reporting
ICEJ	International Christian Embassy Jerusalem
NAAA	National Association of Arab Americans
NPR	National Public Radio
PLO	Organizace pro osvobození Palestiny

1. Úvod

Spojené státy se významně angažují v blízkovýchodním konfliktu již od jeho samého počátku v roce 1948, kdy byl založen stát Izrael, a jejich přítomnost v oblasti postupně narůstala, zejména od konce šedesátých let. Byť řešení konfliktu mohou v konečném důsledku dosáhnout pouze obyvatelé Blízkého východu sami, USA jakožto světová velmoc mají významný vliv na jeho průběh.

Vytváření americké zahraniční politiky je komplexním procesem, do nějž se promítá řada faktorů. Americký politický systém je otevřen vlivu zájmových skupin, které často dokáží významně zasáhnout do rozhodovacích procesů ve Washingtonu. V souvislosti s blízkovýchodním konfliktem je nejčastěji zmiňována lobby proizraelská.

Problematika proizraelské lobby ve Spojených státech je vysoce kontroverzním tématem a lze se setkat se širokým spektrem postojů k otázce míry jejího vlivu – od skutečně antisemitských výlevů, které v mírných obměnách opakují odedávna existující stereotypy o Židech ovládajících celou vládu USA, až po názory, že proizraelská lobby má jen marginální dopad na americkou zahraniční politiku.

Tato práce se ztotožňuje s názory, které tvrdí, že proizraelská lobby ve Spojených státech je velice efektivní a její vliv na americké kroky na Blízkém východě je neopomenutelný při zkoumání americké zahraniční politiky v tomto regionu. Proizraelskou lobby se v tomto kontextu rozumí organizace a jedinci, jejichž politická angažovanost má za cíl zajistit americkou podporu izraelského státu.[1]

Tématu proizraelské lobby je věnováno řada článků i knih, od těch, které zahrnují parafráze nechvalně známého antisemitského spisu *Protokoly sionských mudrců*, po seriozní vědeckou literaturu. Ačkoliv fundované odborné práce objasňují mnoho aspektů fungování a vlivu lobby, otázce, proč jsou organizace a jedinci, kteří usilují o americkou podporu Izraele, natolik úspěšní, je věnována jen okrajová a nedostatečná pozornost. Cílem předkládané práce je alespoň částečně zaplnit tuto mezeru a identifikovat a popsat příčiny, které činí proizraelskou lobby v USA tak vlivnou. Z hlediska časového ohraničení zkoumaného tématu se práce zaměří na období od 70. let, kdy začal být vliv lobby zcela zřejmý.

Úspěch lobby je pochopitelně multikauzální, po důkladném výzkumu však bylo identifikováno několik hlavních faktorů, které umožňují proizraelským organizacím a

[1] Politickou angažovaností je zde myšleno lobování, organizování demonstrací, shánění finančních darů určených pro Izrael apod.

jedincům významně ovlivňovat formování americké zahraniční politiky. Těmito příčinami jsou: vysoká efektivita AIPAC (American Israeli Public Action Committee),[2] nejvýznamnější proizraelské lobbyistické organizace; demografické složení židovské komunity v USA a z něho vyplývající vliv amerických Židů na výsledky voleb; absence jakékoliv účinnější arabské lobby, která by jinak působila v roli soupeře lobby izraelské a vyrovnávala by její vliv; veřejný diskurz v USA, který všeobecně straní izraelské straně; a konečně, skutečnost, že proizraelská lobby těží ze spojenectví s hnutím křesťanského sionismu, které na základě svého náboženského přesvědčení podporuje izraelský stát.[3]

Přístup předkládané práce k problematice je vzhledem k jejímu charakteru multidisciplinární a zahrnuje politologické i historické přístupy. Práce zkoumá nejen fungování lobby v rámci amerického politického systému, ale v zájmu jeho zasazení do širšího kontextu i historický vývoj americko-izraelských vztahů a židovské komunity ve Spojených státech (zde se práce okrajově dotkne i tématu kolektivní identity amerických Židů). Zvoleným metodologickým přístupem je deskriptivní analýza, díky níž je možné popsat jednotlivé příčiny úspěchu lobby a následně analyzovat, do jaké míry se konkrétní faktory podílí na výsledné efektivitě proizraelské lobby a jak jsou navzájem propojeny.

Práce sestává ze dvou hlavních kapitol, které se dále člení na podkapitoly. První kapitola nejdříve stručně popíše rozsah diplomatické, ekonomické a vojenské pomoci, kterou USA poskytují židovskému státu. Následně budou představeny a shrnuty názory, které výjimečně štědrý postoj USA vůči Izraeli vysvětlují strategickým významem spojenectví pro Spojené státy a morálními imperativy (souvisejícími s odkazem holocaustu a druhé světové války). Autor následně dokáže, že tyto argumenty jako vysvětlení důvodů poskytování americké pomoci nepostačují; logickým závěrem tedy je, že americkou podporu lze přičíst vlivu proizraelské lobby, jejíž stručná typologie bude předmětem následující podkapitoly.

Druhá, stěžejní kapitola práce představí příčiny toho, proč je proizraelská lobby natolik vlivná při formování americké zahraniční politiky, které již byly zmíněny výše, a detailně je zanalyzuje. Závěr poté nabídne shrnutí poznatků, ukáže provázanost jednotlivých faktorů a stanoví míru jejich významu pro zkoumanou problematiku. Autor této práce je přesvědčen, že vliv lobby pramení z velké části ze zásadní diskrepance mezi postavením a

[2] Internetové stránky AIPAC jsou dostupné elektronicky na http://www.aipac.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).
[3] Křesťansko-sionistické organizace jsou v této práci chápány jako spojenci proizraelské lobby, nikoliv však jako její součást, jelikož se ve své činnosti zaměřují na dosažení více různých cílů a americká podpora Izraele není jejich nejvyšší prioritou.

důležitostí izraelské a arabské komunity ve Spojených státech – tato situace dává organizacím a jedincům usilujícím o americkou podporu Izraeli mnohem větší pole působnosti a značnou převahu nad jejich případnými protivníky.

1.1. Rozbor literatury

Seznam prací zabývajících se proizraelskou lobby ve Spojených státech je velice rozsáhlý. Problémem v tomto případě tedy není nedostatek literatury, nýbrž, jak již bylo naznačeno, její vědecká relevance a objektivita. Některé základní tituly jsou dostupné i v České republice, velká část literatury byla nicméně získána a zpracována v rámci výměnného studijního pobytu na Interdisciplinary Center Herzliya v Izraeli. Kromě sekundární literatury byly při psaní této práce použity i primární prameny, především tisková prohlášení různých proizraelských spolků a organizací.

Na tomto místě je vhodné upozornit na nejčastější problém, spojený s literaturou zabývající se americkou proizraelskou lobby. Obvyklým charakteristickým rysem názorově ostře vyhraněných prací (kterých je většina) je nikoliv snad přímá falzifikace, nýbrž opomíjení faktů, která jsou v rozporu s autorovými či autorčinými postoji. Ačkoliv je pochopitelné, že jakoukoliv komplexní problematiku (kterou izraelsko-palestinský konflikt, americká zahraniční politika a zájmové skupiny v USA nepochybně jsou) nelze postihnout v úplné šíři, opakované vynechávání některých zásadních skutečností má hluboký dopad na vnímání prezentovaného problému čtenářem a v důsledku snižuje hodnověrnost a přínos práce, která se k podobnému postoji uchyluje.

Asi žádná práce na téma americké zahraniční politiky na Blízkém východě nemůže nezmínit knihu amerických profesorů Johna Mearsheimera a Stephena Walta *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy*,[4] která ihned po svém vydání vyvolala bouřlivou diskuzi. Fenomén zmiňovaný v předchozím odstavci je možné vypozorovat i v této knize, což je zřejmé zvláště v těch jejích částech, kde autoři kritizují Izrael jakožto imperiální stát utlačující Palestince i Araby žijící na izraelském území, aniž by se jakkoliv zmínili o palestinském terorismu. Walt a Mearsheimer dále v mnoha ohledech přeceňují vliv proizraelské lobby a činí ji zodpovědnou za většinu neúspěchů USA na Blízkém východě. I přes tyto nedostatky, které je nutno vzít při čtení textu v potaz, je nicméně *The Israel Lobby and U.S. Foreign*

[4] Mearsheimer, John; Walt, Stephen, *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy* (London: Penguin Books, 2008).

Policy v určitém ohledu přínosnou knihou, popisující poměrně výstižně mechanismy, díky kterým proizraelská lobby dokázala získat svůj vliv.

Další prací kritickou vůči Izraeli i americké politice na Blízkém východě je *U.S. Foreign Policy in the Middle East: The Role of Lobbies and Special Interest Groups* od Janice Terry.[5] Kromě často jen slabě maskovaného protiizraelského podtónu je tato kniha problematická především výběrem konkrétních případů a událostí, jimiž autorka dokazuje svá tvrzení. Terry často zmiňuje události z období Carterovy a Nixonovy administrativy, což je poměrně vzdálená minulost a pro současné dění již nejsou tyto příklady zcela relevantní. Kniha je však užitečná tím, že se zabývá kromě proizraelské lobby i lobby arabskou a popisuje vnitropolitické prostředí, v němž dochází k rozhodování politických elit.

Oproti předchozím autorům Jonathan Goldberg hodnotí ve své monografii *Jewish Power: Inside the American Jewish Establishment*[6] vliv proizraelské lobby jako spíše omezený. Autor se však zaměřuje kromě samotné lobby i na židovskou komunitu ve Spojených státech, její vztahy ke Kongresu i Bílému domu a postoje k izraelskému státu. V tomto ohledu byla jeho publikace velice důležitým zdrojem informací, jelikož umožnila zasadit téma izraelské lobby do širšího židovsko-amerického kontextu.

Jedním z vůbec nejdůležitějších zdrojů pro tuto práci byl pak článek *Storm over the Israel Lobby*[7] od Michaela Massinga, který vznikl jako reakce na zmiňovanou knihu *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy*. Lze říci, že se jedná o jednu z nejstřízlivějších a nejkonstruktivnějších kritik Mearsheimerovy a Waltovy knihy. Massing se ale v rámci této kritiky sám fundovaně zabývá fungováním lobby, jejími nástroji a organizační strukturou, a jeho článek byl tak neocenitelným přínosem k pochopení této problematiky.

Co se týče arabské lobby, důležitým a hutným zdrojem informací byly především dva články izraelského profesora Yossiho Shaina,[8] které popisují současný stav a politický vliv arabské menšiny v USA. Předsudky vůči této skupině Američanů se zabývá Michael Suleiman, který ve svém článku *Islam, Muslims and Arabs in America: The Other of the*

[5] Terry, Janice, *U.S. Foreign Policy in the Middle East: The Role of Lobbies and Special Interest Groups* (London: Pluto, 2005).
[6] Goldberg, Jonathan, *Jewish Power: Inside the American Jewish Establishment* (Reading, MA: Addison Wesley Pub. Co., 1996).
[7] Massing, Michael, „Storm over the Israel Lobby“, *New York Review of Books*, June 8, 2006, dostupné elektronicky na http://www.theshalomcenter.org/node/1127 (poslední přístup 14. 5. 2011).
[8] Shain, Yossi, „Multicultural Foreign Policy“, *Foreign Policy*, No. 100, 25th Anniversary Issue (Autumn 1995), str. 69–87 a Shain, Yossi, „Arab-Americans at a Crossroads“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 25, No. 3 (Spring 1996), str. 46–59.

Other of the Other…[9] ukazuje, že negativní stereotypy vůči osobám arabského původu jsou pevně zakořeněné v americkém prostředí, byť jejich rozsah a dopady Suleiman na některých místech přeceňuje. Solidní úvod do problematiky křesťansko-sionistického hnutí poskytuje článek *The Armagedon Lobby: Dispensationalist Christian Zionism and the Shaping of US Policy Towards Israel-Palestine*[10] od Rammiho Haijy, který popisuje nejen teologické interpretace a výklady Bible, na nichž je toto hnutí postaveno a z nichž vychází, ale i jeho politický vliv. Právě politický vliv hnutí je však autorem nadhodnocen, což je do značné míry výsledkem toho, že Haija *de facto* ztotožnil křesťansko-sionistické hnutí s novou křesťanskou pravicí. Křesťanští sionisté se sice v širším rámci nové křesťanské pravice pohybují, rozhodně ale nelze obě skupiny ztotožňovat a zaměňovat.

Při psaní této práce byly použity i knihy a články členů a příznivců samotné proizraelské lobby – jedná se především o *The Deadliest Lies: The Israel Lobby and the Myth of Jewish Control*[11] od Abrahama Foxmana, ředitele Anti-Defemation League (ADL),[12] a *Moral Clarity and The Middle East*[13] od Williama Benneta. Jestliže se Mearsheimer a Walt dopouštějí chyb, když mlčí o hrozbách, jimž čelí židovský stát, pak Foxman a Bennet kladou naopak důraz výlučně na ohrožení Izraele a takřka nezmiňují kontroverzní kroky izraelských vlád, jako je například okupace palestinských území. Přínos těchto děl proto spočíval především v tom, že poskytl autorovi práce vhled do argumentace a uvažování stoupenců proizraelské lobby.

2. Americká podpora Izraele a proizraelská lobby

Nejvýraznějším aspektem vztahu mezi Izraelem a Spojenými státy je trvalá a velice štědrá podpora, kterou USA poskytují židovskému státu, a to především v ekonomické, vojenské a politicko-diplomatické rovině. Zastánci poskytování této podpory argumentují

---

[9] Suleiman, Michael, „Islam, Muslims and Arabs in America: The Other of the Other of the Other …“, *Journal of Muslim Minority Affairs*, Vol. 19, No. 1 (1999), str. 33–47.

[10] Haija, Rammi, „The Armagedon Lobby: Dispensationalist Christian Zionism and the Shaping of US Policy Towards Israel-Palestine“, *Holy Land Studies: A Multidisciplinary Journal*, Vol. 5, No. 1 (May 2006), str. 75–95.

[11] Foxman, Abraham, *The Deadliest Lies: The Israel Lobby and the Myth of Jewish Control* (New York: Palgrave Macmillan, 2007).

[12] Internetové stránky ADL jsou dostupné elektronicky na http://www.adl.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

[13] Bennet, William, „Moral Clarity and The Middle East“, *National Review Online*, July 22, 2003, dostupné elektronicky na http://www.nationalreview.com/articles/207563/moral-clarity-and-middle-east/william-j-bennett (poslední přístup 14. 5. 2011).

morálními závazky vůči židovskému státu a strategickými úvahami, které prezentují Izrael coby nepostradatelného amerického spojence. Ačkoliv je tato argumentace částečně pravdivá a relevantní, jako celek rozhodně přesvědčivá není. Neobyčejně štědrý postoj USA vůči Izraeli nelze totiž vysvětlit pouze morálními imperativy či strategickým významem vzájemného spojenectví.

2.1. Rozsah americké pomoci

Objem americké ekonomické pomoci Izraeli se začal prudce zvyšovat na přelomu 60. a 70. let, kdy se Spojené státy staly nejdůležitějším spojencem židovského státu.[14] Zatímco v letech 1949–1967 obdržel Izrael průměrně 64,3 milionu dolarů ročně, během následujících šesti let tato částka vzrostla více než pětinásobně na 328,2 milionu. Od poloviny 70. let se navíc začala měnit struktura finanční pomoci a Spojené státy začaly čím dál více peněz poskytovat formou nevratných grantů, nikoliv půjček jako dříve. Počet grantů se oproti prvním dvaceti letům existence izraelského státu raketově zvýšil a během druhé poloviny 80. let a po celé období 90. let tak překračovala roční finanční pomoc částku tří miliard dolarů. Během posledních pěti let lze vysledovat určitý pokles finanční asistence Izraeli, která nyní dosahuje cca. 2,5 miliardy dolarů.[15] Židovský stát je přesto dosud po Afghánistánu a Iráku největším příjemcem americké zahraniční pomoci.[16] Celkem Izrael obdržel od USA od svého vzniku v roce 1948 106 miliard dolarů.[17] Tato skutečnost je obzvláště zajímavá, když vezmeme v úvahu, že Izrael se v současné době z hlediska různých ekonomických i sociálních ukazatelů blíží rozvinutým západním státům.[18]

---

[14] Viz. Little, Douglas, „The Making of a Special Relationship: The United States and Israel, 1957–68“, *International Journal of Middle East Studies*, Vol. 25, No. 4 (Nov. 1993), str. 573–580.

[15] Viz. „U.S. Assistance to Israel“, *Jewish Virtual Library*, dostupné elektronicky na http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/US-Israel/U.S._Assistance_to_Israel1.html (poslední přístup 14. 5. 2011), dále pak McArthur, Shirl, „A Conservative Estimate of Total Direct U.S. Aid to Israel: Almost $114 Billion“; *Washington Report on Middle East Affairs*, November 2008, dostupné elektronicky na http://www.washington-report.org/component/content/article/245-2008-november/3845-congress-watch-a-conservative-estimate-of-total-direct-us-aid-to-israel-almost-114-billion.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

[16] Srv. U.S. Census Bureau, *U.S. Foreign Economic and Military Aid by Major Recipient Country: 2001 to 2008*, dostupné elektronicky na http://www.census.gov/compendia/statab/2011/tables/11s1298.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

[17] Viz. „U.S. Assistance to Israel“, op. cit.

[18] Dle časopisu *The Economist* se v roce 2005 v žebříčku kvality života v jednotlivých zemích Izrael umístil na 38. příčce ze 111; HDP na osobu a index lidského rozvoje Izraele byl vyšší než u pobaltských zemí, České republiky, Polska, Slovinska a řady dalších evropských zemí (údaje pro HDP na osobu jsou z roku 2006, pro index lidského rozvoje z roku 2009). Viz. *The Economist Intelligence Unit's Quality-Of-Life Index*, dostupné elektronicky na http://www.economist.com/media/pdf/quality_of_life.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011); *Human Development Report*, dostupné elektronicky na http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2009_EN_Complete.pdf

Americká finanční pomoc Izraeli je specifická nejen svým rozsahem, ale i podmínkami, za kterých je udělována. Zatímco asistence určená ostatním zemím je v drtivé většině případů těmto státům vyplácena ve čtyřech rovnoměrných splátkách během roku, Izrael obdrží celou sumu na počátku každého fiskálního roku, což mu umožňuje čerpat z této částky poměrně vysoké úroky.[19] Podobné odlišnosti lze vysledovat i u grantů určených striktně pro vojenské účely. Zatímco ostatní země musí celou částku utratit za nákup americké výzbroje a vojenského materiálu, Izrael smí zhruba čtvrtinu této sumy použít na podporu domácích výrobců zbraňových systémů.[20]

Ve vojenské oblasti lze poukázat především na americké dodávky nejmodernějších zbraní – nejenže USA poskytují Izraeli rozsáhlou finanční pomoc, ale za poskytnuté finanční zdroje jim následně dodávají špičkovou vojenskou techniku jako jsou stíhačky F-15 a F-16, helikoptéry Blackhawk, tzv. chytré bomby apod. Během druhé Reaganovy administrativy (1985-1989) se Izrael oficiálně stal „hlavním americkým spojencem kromě členů NATO"[21] a získal ještě širší přístup k produktům amerických zbrojařských firem. Tyto firmy také často spolupracují se svými izraelskými protějšky na vývoji nových zbraní a vojenských zařízení – v několik posledních letech jsou pro Izrael nesmírně důležité především protiraketové obranné systémy, jejichž společný vývoj a výroba je dle zprávy určené pro členy amerického Kongresu mnohými zástupci obou států vnímána jako „zásadní součást izraelských strategických vztahů se Spojenými státy."[22]

Spojené státy poskytují Izraeli i rozsáhlou diplomatickou podporu a v porovnání s většinou ostatních zemí jsou velmi zdrženlivé v kritice izraelských akcí, byť i k ní někdy dochází. Postoj Washingtonu jasně dokládá americké hlasování v OSN. Dle Saliby Sarsara USA v letech 1946–2002 vetovaly celkem 76 rezolucí Rady bezpečnosti, z nichž 35, tedy téměř polovina, bylo kritických vůči Izraeli. Spojené státy byly přitom často jediným státem,

(poslední přístup 14. 5. 2011); *World Economic Outlook Database*, dostupné elektronicky na http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2006/02/data/weoselgr.aspx (poslední přístup 14. 5. 2011).

[19] Uvedeno v Sharp, Jeremy, „U.S. Foreign Aid to Israel", *CRS Report to Congress*, September 16, 2010, str. 5, dostupné elektronicky na http://www.fas.org/sgp/crs/mideast/RL33222.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

[20] Bennis, Phyllis, „Plus Ca Change, Plus Ca La Meme Chose: US Aid to Israel", *Middle East Report*, No. 207, Who Paid the Price? 50 Years of Israel (Summer 1998), str. 29.

[21] Viz. Clyde, Mark, „Israeli-United States Relations", *CRS Issue Brief for Congress*, Updated December 21, 2001, dostupné elektronicky na http://fpc.state.gov/documents/organization/7933.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

[22] Sharp, op. cit., str. 8. Jedná se především o obranný systém „Iron Dome". Význam tohoto a dalších systémů pro Izrael pramení ze skutečnosti, že teroristická hrozba Hamásu a Hizballáhu v posledních letech čím dál častěji nabírá podobu raketových útoků na izraelské osady v blízkosti pásma Gazy, respektive u hranic s Libanonem.

který proti těmto rezolucím hlasoval.[23] Co se týče hlasování ve Valném shromáždění o záležitostech týkajících se Izraele a Palestiny, Sarsar uvádí, že v druhé polovině 90. let hlasovaly americká a izraelská delegace shodně v 83 % případů.[24] V otázce mírového procesu dokonce i někteří američtí úředníci a vládní činitelé kritizují postoj USA vůči izraelsko-palestinskému konfliktu jako příliš vstřícný k izraelským požadavkům.[25] Byť současná administrativa Baracka Obamy přistupuje k Izraeli v řadě otázek méně smířlivě než mnozí její předchůdci, ani dnes rozhodně nelze mluvit o opuštění dosavadní politické linie, která spočívá v trvalé diplomatické podpoře židovského státu.[26]

2. 2. Argumenty zastánců americké pomoci Izraeli

Nejčastěji uváděné důvody, které údajně vysvětlují úzkou vazbu USA k Izraeli, lze rozdělit do dvou hlavních kategorií. První kategorie zahrnuje morální argumenty, druhá pak úvahy o strategickém významu Izraele pro USA.

Dle zastánců argumentů z první kategorie Izrael představuje jakožto židovský stát útočiště pro po tisíciletí pronásledovanou menšinu, která musela čelit perzekuci a pogromům, ústícím nakonec v masové vyvražďování během druhé světové války. Izrael je pro Židy ochranou před antisemitismem a zárukou, že se nacistické konečné řešení nebude opakovat. Existenční nejistota však vzhledem k nepřátelství okolních arabských států a Íránu stále přetrvává a americká podpora Izraele má tak zajistit, že Izrael přežije a že jeho obyvatelé již nikdy nebudou vystaveni hrůzám holocaustu.[27] Izrael bývá rovněž označován za ostrov demokracie uprostřed oceánu autoritativních, více či méně odpudivých režimů. Z tohoto pohledu se tedy jeví být přirozené, že právě tato země je spojencem USA.[28]

---

[23] Sarsar, Saliba, „The Question of Palestine and United States Behavior at the United Nations“, *International Journal of Politics, Culture, and Society*, Vol. 17, No. 3 (Spring 2004) ,str. 466. Mearsheimer a Walt uvádějí ještě vyšší čísla: podle nich Washington vetoval jen v období 1972–2006 42 rezolucí kritizujících Izrael. Viz. Mearsheimer; Walt, op. cit., 42. Rozdíl může být způsoben odlišným pojímáním „kritického obsahu“ dané rezoluce.

[24] Sarsar, op. cit., str. 465.

[25] Aaron Miller, dlouholetý americký vyjednavač na Blízkém východě, prohlásil, že „mnozí představitelé USA zapojení ve snahách o dosažení míru mezi Izraelci a Palestinci…. příliš často působili jako právní zástupci Izraele.“ Viz. Miller, Aaron, „Israel's Lawyer“, *Washington Post*, May 23, 2005, dostupné elektronicky na http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2005/05/22/AR2005052200883.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

[26] Bílý dům například několikrát ostře kritizoval výstavbu židovských osad na Západním břehu, rezoluci Rady bezpečnosti OSN odsuzující tyto osady v únoru 2011 však vetoval.

[27] Foxman, op. cit., str. 97–104.

[28] Bennet, op. cit.

Stoupenci úzkých izraelsko-amerických vztahů argumentují rovněž strategickou nepostradatelností Izraele pro USA. Během studené války sloužil židovský stát k vyvažování vlivu Sovětského svazu v regionu a jeho ozbrojené síly byly schopné držet v šachu sovětské spojence. Ačkoliv po rozpadu bipolárního systému tyto úvahy již nejsou relevantní, dle názoru některých lidí Izrael i nadále působí jako stabilizační prvek na Blízkém východě a zároveň napomáhá USA uskutečňovat jejich národní zájmy,[29] tedy především zajišťovat přístup k ropě a udržovat spřátelené režimů u moci.[30] V éře následující po 11. září 2001 připadla pak Izraeli role klíčového spojence v boji proti společnému nepříteli v podobě globálního terorismu, který stejnou měrou ohrožuje oba státy.[31]

2. 3. Kritika morálních úvah a strategických aspektů jakožto údajných důvodů americké podpory Izraele

Podrobnější rozbor výše zmíněných argumentů ukazuje, že mnohá tvrzení prezentovaná v předchozí podkapitole, která mají vysvětlovat bezprecedentní rozsah americké pomoci izraelskému státu, nejsou ve skutečnosti tak přesvědčivé, jak jejich zastánci naznačují.

Tato práce samozřejmě nepopírá dlouhou historii antisemitismu a utrpení, kterým musel židovský národ v minulosti projít, a která více než ospravedlňuje vznik vlastního státu. Problém nespočívá v absenci morálního práva Izraele na jeho existenci, nýbrž v ceně, kterou za mezinárodněpolitickou emancipaci Židů zaplatili původní obyvatelé Palestiny; Herzlův známý výrok „země bez národa pro národ bez země“ byl pravdivý jen z poloviny. Lze samozřejmě vést polemiku o tom, do jaké míry bylo vyhnání (či útěk) původního arabského obyvatelstva během války z let 1948–1949 předem naplánováno židovským vedením a provedeno židovskými ozbrojenými silami. Důležitá z tohoto pohledu je však skutečnost, že uplatnění morálně nezpochybnitelného práva Židů na vlastní stát bylo již od samého počátku doprovázeno eticky neobhajitelnými ztrátami Arabů, které jsou přímým důsledkem dovršení snah sionistického hnutí. Šestidenní válka z roku 1967 a obsazení Západního břehu Jordánu a pásma Gazy morální pozice Izraele ještě dále oslabila.

---

[29] AIPAC, *Why Israel?,* dostupné elektronicky na http://www.aipac.org/25937.asp (poslední přístup 14. 5. 2011).
[30] V současné době se zdá, že Spojené státy usoudily, že politika podpory spřátelených autoritativních režimů je příliš politicky nákladná na to, aby mohla být nadále uskutečňována (práce byla napsána na jaře 2011). Role Izraele jakožto „ochránce“ těchto režimů však dlouho patřila k argumentům proponentů proizraelské lobby.
[31] Bennet, op. cit.

Je pravdou, že co se týče počtu obyvatel, musí Izrael čelit početní přesile okolních arabských států.[32] Hrozba „druhého holocaustu" je však minimálně od poloviny 70. let vysoce nepravděpodobná. Izrael stabilizoval své vztahy s Egyptem i Jordánskem a objevují se i zprávy o možnosti uzavření míru se Sýrií.[33] Vlastnictví atomových zbraní je pak důležitou pojistkou proti fyzické likvidaci. Íránský jaderný program představuje nepochybně pro Izrael nebezpečí, je však pravděpodobné, že volání po zničení „sionistické entity" je spíše součástí propagandistické kampaně než proklamací skutečných cílů Teheránu, jelikož jejich dosažením by íránské vedení riskovalo ohrožení své vlastní existence vzhledem ke zmíněnému izraelskému jadernému arzenálu.

Je pravdou, že Izrael je jedinou skutečnou demokracií na Blízkém východě, samotná existence demokratického státního zřízení však automaticky nezaručuje neomezenou americkou podporu, jelikož *realpolitika* často převažuje nad morálními imperativy. Jestliže se USA nevyhýbají spojenectví s autokratickými režimy (z oblasti Blízkého východu lze jmenovat především Saudskou Arábii a Egypt, v minulosti šáhův Irán), pak lze argumentovat, že korelace mezi základními hodnotami a politickým systémem daného státu na straně jedné a americkou podporou na straně druhé rozhodně není daností.

Argumenty o přínosech strategického partnerství USA a Izraele jsou přesvědčivější, ale opět nejsou zcela jednoznačné. Během studené války sice sloužil židovský stát jako hlavní protiváha sovětského vlivu v oblasti, jak ale ukazuje Cheryl Rubenberg, do jisté míry právě americké dodávky zbraní Izraeli nutily arabské státy, aby hledaly podporu u hlavního soupeře USA, tj. SSSR.[34]

Schopnost Izraele zajistit nepřerušované dodávky ropy na světové trhy, což je jeden z hlavních amerických zájmů na Blízkém východě, je značně omezená, jak se jasně ukázalo

[32] Obyvatelstvo Izraele čítá necelých sedm a půl milionu osob. Naproti tomu jen Egypt, Jordánsko, Sýrie a Libanon, které sousedí s Izraelem, mají dohromady přes 115 milionů obyvatel (údaje z června 2010). Viz. *The World Factbook*, dostupné elektronicky na https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

[33] Současné dalekosáhlé změny na Blízkém východě samozřejmě vylučují možnost spolehlivější prognózy budoucího vývoje , je nicméně nepravděpodobné, že by jakýkoliv nový režim (s výjimkou islamistických fundamentalistů) byl ochoten usilovat o zásadní změnu statu quo, jelikož by musel čelit jak izraelským ozbrojeným silám, tak téměř jistě i reakci USA.

[34] Viz. Rubenberg, Cheryl, *Israel and the American National Interest: A Critical Examination* (Urbana, IL: University of Illinois Press, 1986), str. 1–22. Celý proces byl vlastně jakýmsi bludným kruhem, jelikož sovětské zbraně v rukou Arabů nutili Izraelce žádat o další podporu ze strany USA, což zase přimělo arabské státy, aby zvýšily sovětské dodávky. Autorka však opomíjí skutečnost, že i v době před intenzivnějším americkým zapojením na Blízkém východě hledal Izrael spojence, které v době předcházející Suezské krizi našel ve Francii a Velké Británii, a již toto spojenectví přimělo některé arabské vlády, aby se uchýlily pro pomoc k SSSR.

během irácko-íránské války v 80. letech.[35] V tomto kontextu se důležitějšími spojenci jeví být země Perského zálivu, především Saudská Arábie. Blízký vztah USA s Izraelem je pro americké zájmy v tomto ohledu asi spíše přítěží než přínosem. Izrael rovněž není schopen udržet u moci Americe nakloněné režimy, jak ilustroval pád šáha v roce 1979 či izraelská intervence v Libanonu v roce 1982, která vedla k mocenskému vzestupu Hizballáhu.[36]

Představa boje proti společnému nepříteli v období po 11. září je do značné míry iluzorní, neboť, byť se obě země potýkají s teroristickou hrozbou, zdroj této hrozby je v případě Izraele a Spojených států odlišný. Hamás a Hizballáh, dvě hlavní organizace ohrožující Izrael, se totiž v rámci své teroristické činnosti zaměřují téměř výlučně na akce proti židovským cílům, a USA zůstávají stranou jejich zájmu.[37]

Úzké vztahy mezi Spojenými státy a Izraelem nejsou pochopitelně pouze výsledkem vnitropolitické konstelace ve Washingtonu. Izrael je nejstabilnějším státem na Blízkém východě,[38] a jako takový je přirozeným kandidátem na pozici hlavního amerického spojence v oblasti. Izraelské výzvědné služby intenzivně spolupracují se svými americkými protějšky a izraelské vojenské operace poskytují možnost testovat nové americké zbraně.[39] Podobné vazby však pojí USA s řadou dalších států po celém světě, a tyto skutečnosti tedy nejsou dostatečným vysvětlením pro bezprecedentní rozsah americké podpory a pomoci Izraeli – nesmírně důležitým faktorem je zde tedy nade vší pochybnost úspěšnost proizraelské lobby.

2.4. Typologie proizraelské lobby

Ve všeobecném povědomí je proizraelská lobby ve Spojených státech často ztotožňována s organizací AIPAC, někdy bývá ještě zmiňována The Conference of Presidents of Major American Jewish Organizations[40] (zkráceně Presidents' Conference). Na tomto místě je ovšem nutno upozornit, že organizační struktura amerického Židovstva je dnes podstatně diverzifikovanější a dvě výše zmíněné lobby tvoří pouze její část.

---

[35] Mearsheimer; Walt, op. cit., str. 56.

[36] Výjimku představují jordánské události z let 1970–1971, kdy se země ocitla na pokraji občanské války mezi Palestinci a silami věrnými králi Husajnovi. Hrozba izraelského zásahu zabránila Sýrii, aby vojensky podpořila palestinské organizace.

[37] Mearsheimer; Walt, op. cit., str. 63–64. Hizballáh sice provedl sebevražedné útoky proti americkým silám v roce 1983, jednalo se nicméně o jednotky dislokované v Libanonu.

[38] Tato skutečnost je zcela evidentní v současné době, kdy jsou arabské země Blízkého východu zmítány vlnou nepokojů.

[39] Zunes, Stephen, „Why U.S. Supports Israel“, *Foreign Policy in Focus*, May 1, 2002, dostupné elektronicky na http://www.fpif.org/articles/why_the_us_supports_israel (poslední přístup 14. 5. 2011).

[40] Internetové stránky Presidents' Conference jsou dostupné elektronicky na http://www.conferenceofpresidents.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

Je pravdou, že američtí Židé se od šestidenní války v roce 1967 téměř bezvýhradně identifikovali s Izraelem. Tato nekritická podpora se však začala během 80. let postupně drolit. Na vině byla především vnitropolitická situace v Izraeli, kde přišla v druhé polovině 70. let k moci pravicová vláda Menachema Begina, která už svou povahou a politickým směřováním nekonvenovala liberálním sklonům většiny amerických Židů. Kontroverze vyvolaná izraelskými kroky dosáhla vrcholu s invazí do Libanonu v roce 1982. Pokračující okupace palestinských území pak jen dál umocňuje rozpory mezi částí amerického Židovstva a izraelským státem.[41]

Tyto politické posuny a jejich vnímání se přirozeně promítly i do struktury americko-židovských organizací, které dnes již zdaleka netvoří homogenní celek, jako tomu bylo v 60. a 70. letech. Je pravdou, že naprostá většina z nich si klade za cíl podporu Izraele a doufá v jeho další úspěšný rozvoj, rozcházejí se však v tom, jak tohoto rozvoje dosáhnout. Dov Waxman identifikuje tři základní kategorie proizraelských organizací v USA:[42] levicové, které se zasazují o izraelské ústupky vůči Palestincům a lze je označit za „mírový tábor" – v současnosti je nejznámějším představitelem této skupiny organizace J Street;[43] středová uskupení, která takřka bezvýhradně podporují stávající izraelskou vládu; a konečně organizace pravicové, které jsou zastánci tvrdé linie vůči Palestincům i blízkovýchodnímu konfliktu obecně.

Bylo by tedy chybou představovat si židovské organizace v USA jako jeden monolitický blok. Je nicméně pravdou, že především AIPAC a částečně i Presidents' Conference zůstávají nejen nejviditelnější, ale i nejúspěšnější složkou proizraelské lobby. Skutečnost, že obě tyto organizace se nacházejí spíše v pravicové části politického spektra a k ústupkům vůči Palestincům zaujímají kritický postoj, se skrze jejich lobbování projevuje i na směřování americké zahraniční politiky na Blízkém východě.

3. Příčiny úspěchu proizraelské lobby

[41] Viz. Marcus, Jonathan, „Discordant Voices: The US Jewish Community and Israel during the 1980s", *International Affairs*,Vol. 66, No. 3 (Jul. 1990), str. 545–558.
[42] Následující pasáž vychází z Waxman, Dov, „Israel Lobbies: A Survey of the Pro-Israel Community in the United States", *Israel Studies Forum,* Vol. 25, No. 1 (2010), str. 5–28. Viz. též Flesher, op. cit., str. 57–91. Waxman ve svém článku přejímá „izraelskou" politologickou terminologii – hlavním kritériem pro umístění organizace na politickém pravo-levém spektru je tedy přístup k palestinské otázce (a k Arabům obecně), nikoliv stanoviska k hospodářským a sociálním otázkám.
[43] Internetové stránky J Street jsou dostupné elektronicky na http://jstreet.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

3.1. Vliv AIPAC

AIPAC je považován za jednu z nejmocnějších lobbyistických organizací ve Washingtonu. Časopis *National Journal* jej v roce 2005 označil za druhou nejvlivnější lobby – o tuto příčku se AIPAC dělil s American Association of Retired People (AARP).[44] Toto umístění je ještě působivější, když si uvědomíme, že agenda AIPAC bezprostředně oslovuje jen poměrně malou část americké populace ve srovnání například s odborovými svazy AFL-CIO. Jak již bylo řečeno, proizraelskou lobby sice nelze ztotožňovat jen s AIPAC, ten však zůstává organizací s největším vlivem na formování americké zahraniční politiky a z pohledu této práce proto hraje nesmírně důležitou roli.

3.1.1. Struktura AIPAC a jeho činnost

Dle prohlášení samotné organizace má AIPAC 100 tisíc členů,[45] kteří jsou organizováni v devatenácti střediscích po celé zemi. Roční rozpočet AIPAC se pohybuje okolo 47 milionů dolarů[46] a lobby přímo zaměstnává 150 lidí, z nichž necelý tucet působí jako registrovaní lobbyisté.[47] Jednou z příčin úspěchu AIPAC je do značné míry právě skutečnost, že jeho členstvo je vysoce organizované a v případě potřeby ho lze masově mobilizovat – ať již za účelem fundraisingu nebo lobbování formou dopisové či emailové kampaně.[48]

AIPAC působí převážně na Capitol Hillu, kde ovlivňuje názory zákonodárců několika způsoby. Organizace každoročně organizuje a sponzoruje návštěvy Izraele, jichž se účastní vybraní kongresmani a senátoři. AIPAC tak pochopitelně činí s cílem vypěstovat u dotyčných jedinců kladný vztah k židovskému státu – američtí státníci jsou během pobytu opakovaně konfrontováni s názory izraelských politiků a expertů, kteří zdůrazňují význam Izraele pro USA, jeho demokratický charakter atd.[49] Americký novinář Wolf Blitzer dokonce uvádí, že „židovští předáci a izraelští úředníci souhlasí s tím, že návštěvy [amerických] politiků v Izraeli jsou nejdůležitější a nejefektivnější cestou, jak v nich vzbudit proizraelské sympatie."[50] Ačkoliv citovaný výrok zjevně přeceňuje význam těchto sponzorovaných cest (pozvaní

---

[44] Citováno v Mearsheimer; Walt, op. cit., str. 117.
[45] AIPAC, *About AIPAC*, dostupné elektronicky na http://www.aipac.org/about_AIPAC/default.asp (poslední přístup 14. 5. 2011).
[46] Massing, „Storm", op. cit.
[47] Terry, op. cit., str. 71.
[48] Goldberg, Jonathan, op. cit., str. 224.
[49] Mearsheimer; Walt, op. cit., str. 161.
[50] Blitzer, Wolf, *Between Washington and Jerusalem: A Reporter's Notebook* (New York : Oxford University Press, 1985), str. 130.

politici pravděpodobně již dříve dali najevo určité proizraelské sklony, které u nich pobyt v Izraeli může jen dále posílit), jejich význam pro utužování vztahů mezi oba státy nelze zcela popřít.

Stejně jako v případě jakékoliv jiné lobby, i zaměstnanci AIPAC vypracovávají analýzy a zprávy zasílané členům Kongresu, které jim mají pomoci orientovat se v situaci na Blízkém východě. Organizace rovněž vydává dvoutýdeník *Near East Report*, který měl podle některých údajů v 90. letech 40 tisíc pravidelných čtenářů.[51] Je zcela logické, že publikace AIPAC zdůrazňují hrozby, kterým židovský stát čelí, a opomíjejí kontroverzní témata, jako je výstavba osad na Západním břehu[52] – údajné „objektivní analýzy" tak slouží především k povzbuzování proizraelských sympatií na Capitol Hillu a mezi americkou veřejností obecně.

Možnosti AIPAC jsou asi nejokázaleji prezentovány na její každoroční konferenci. Té se pravidelně účastní nejen experti na zahraniční politiku, novináři a stovky vysokoškolských studentů,[53] ale i přední politici z obou hlavních stran – například v roce 2007 na konferenci přednesli proslov tehdejší viceprezident Dick Cheney, demokratická předsedkyně Sněmovny reprezentantů Nancy Plosi, šéf republikánů v Senátu Harry Reid a spolu s nimi řada dalších osobností.[54] V hlavním sále jsou vyvěšeny plakáty s hesly zdůrazňujícími pevná strategická i kulturní pouta, která vážou Spojené státy s Izraelem, a konference je každoročně zahájena ředitelem AIPAC, který neopomene zmínit význam židovského státu pro USA.[55]

Zpráva, kterou AIPAC skrze svoji megalomanskou konferenci každoročně vysílá, je tedy jasná – Izrael je nepostradatelný a přirozený spojenec USA, přičemž tento názor potvrzuje svou přítomností i politická elita země. Politikům poskytuje konference příležitost se zviditelnit a potvrdit svoji oddanost izraelsko-americkému svazku. Návštěvníci konference (jejichž počty jdou do tisíců) odcházejí v drtivé většině jednoznačně přesvědčeni o vlivu AIPAC, který je schopen oslovit politické špičky země bez ohledu na jejich stranickou příslušnost.

3.1.2. AIPAC a financování volebních kampaní

[51] Citováno v Terry, op. cit., str. 72.
[52] Archiv *Near East Report* je dostupný elektronicky na http://www.aipac.org/Publications/index_1140.asp (poslední přístup 14. 5. 2011).
[53] Konference v roce 2007 se zúčastnilo 1200 studentů z celých Spojených států. Viz. AIPAC, *Policy Conference Highlights*, dostupné elektronicky na http://www.aipac.org/2841.htm (poslední přístup 14. 5. 2011).
[54] „Lexington: Taming Leviatan", *The Economist*, March 15, 2007, dostupné elektronicky na http://www.economist.com/node/8861497 (poslední přístup 14. 5. 2011).
[55] Průběh konference je popsán v Flesher, Dan, *Transforming America's Israel Lobby: The Limits of Its Power and the Potential for Change* (Washington, D.C.: Potomac Books, 2009), str. 30–33.

Výše uvedený popis metod, skrze něž AIPAC ovlivňuje dění v Kongresu a Senátu, však dostatečně nezdůrazňuje význam nejzásadnějšího prvku úspěchu organizace, kterým jsou finanční prostředky – jak již v roce 1982 podotkl tehdejší ředitel AIPAC Thomas Dine, „jestliže máte něco prosadit, musíte pomoci zvolit kandidáty, kteří budou hlasovat podle vašich preferencí.“[56]

Navzdory svému jménu AIPAC není Political Action Committee (PAC),[57] a dle federálních zákonů tedy nesmí finančně přispívat na politické kampaně. Role AIPAC spočívá tedy v tom, že podrobně pozoruje dění na Capitol Hillu a vede pečlivé záznamy o hlasování jednotlivých kongresmanů a senátorů v otázkách spojených s bezpečností Izraele i celkovou situací na Blízkém východě – jedná se například o finanční pomoc židovskému státu, postoje k palestinské otázce či íránskému jadernému programu. Na základě výsledků tohoto sledování AIPAC následně určí, kdo má být finančně podpořen a kdo nikoliv. AIPAC rovněž přímo kontaktuje uchazeče o různé federální úřady a zjišťuje jejich postoje k otázkám týkajících se Izraele. „Hodnocení“ politiků je následně rozšířeno mezi příslušné PACy a individuální dárce, kteří finančně podpoří proizraelské kandidáty.[58]

PACy začaly být masově zakládány v 70. letech, kdy byla federálními zákony významně omezena částka, kterou mohli jednotlivci i organizace přispívat na volební kampaně. Jelikož však potřeba kandidátů získávat finance (stejně jako snahy lobbyistů i nadále ovlivňovat politický proces) zůstaly nezměněny, logickým důsledkem omezení výše finančních příspěvků byl masový nárůst počtu PACů, což umožnilo stanovené limity obejít – dané kandidáty jednoduše začalo financovat více PACů.[59] V současné době existuje dle Center for Responsive Politics 36 proizraelských PACů.[60] Velkou roli nicméně hrají i jednotliví dárci, kteří přispívají nezanedbatelnými částkami – například jen členové správní rady AIPAC darovali mezi léty 1997 a 2001 okolo 3 milionů dolarů.[61] Celkem přispěli proizraelské PACy v letech 1990–2004 na volební kampaně vybraných kandidátů a politických stran částkou 41,3 milionu dolarů.[62]

---

56 Dine je citován v Blitzer, op. cit., str. 127.
57 PACy jsou soukromé organizace, jejichž účelem je primárně ovlivňovat výsledek voleb skrze finanční příspěvky kandidátům.
58 Massing, „Storm“, op. cit., dále viz. Mearsheimer; Walt, op. cit., str. 153–155.
59 Blitzer, op. cit., str. 126–127.
60 Massing, „Storm“, op. cit.
61 Massing, Michael, „Deal Breakers“, *The American Prospect*, March 11, 2002, dostupné elektronicky na http://prospect.org/cs/articles?article=deal_breakers (poslední přístup 14. 5. 2011).
62 Citováno v Calda, Miloš, „Etnické lobby a jejich vliv na zahraniční politiku Spojených států“, *Mezinárodní politika*, ročník XXVIII, č. 4 (2004), str. 14. *The Economist* pro stejné období udává dokonce částku 56,8

AIPAC pochopitelně neusiluje pouze o zvolení a znovuzvolení zástupců, kteří jsou naklonění židovskému státu – snaží se rovněž dosáhnout porážky kongresmanů a senátorů, kteří jsou označeni za protiizraelské, čehož dosahuje podporou jejich protikandidátů. V odborné literatuře je zmiňována řada politiků, jejichž volební neúspěch je přičítán vlivu AIPAC. Jedním z nejznámějších případů je republikánský senátor za Illionois Charles Percy, který byl na počátku 70. let velice populární mezi chicagskými židovskými voliči. Po návštěvě Blízkého východu v roce 1975 však prohlásil, že Izrael by měl začít vyjednávat s Organizací pro osvobození Palestiny (PLO), a později podpořil prodej stíhaček F-15 a letadel AWACS Saudské Arábii. Senátní volby v roce 1984 se tak staly „křížovou výpravou pro proizraelské aktivisty."[63] Nutno dodat, že výpravou úspěšnou – Percy byl poražen svým demokratickým soupeřem Paulem Simonem o 89 tisíc hlasů.[64] Stejně skončil Percyho stranický kolega Paul Findley (kongresman ze Springfieldu v Illinois), který vyjádřil sympatie Jásiru Arafatovi. AIPAC podpořil do té doby neznámého demokratického politika Richarda Durbina, který po volbách do Kongresu v roce 1982 Findleyho na jeho postu vystřídal.[65] Z nedávné minulosti lze jmenovat především případ Cynthie McKinney a Earla Hilliarda, demokratických členů Kongresu, kteří zaujali kritický postoj vůči Izraeli, což mělo negativní dopad na finanční dary směřující na podporu jejich kampaně. Oba dva prohráli ve volbách v roce 2002.[66]

Daniel Flesher zastává názor, že vliv AIPAC na volební výsledky je do značné míry přeceňován, což dokazuje poukazem na dvě skutečnosti. V prvé řadě argumentuje tím, že peníze od proizraelských PACů tvoří často jen zlomek celkových finančních příspěvků jednotlivých kandidátů,[67] a za druhé uvádí, že existuje mnoho případů, kdy AIPAC nedokázal dosáhnout zvolení vybraného kandidáta, případně nebyl schopen zajistit porážku kandidáta považovaného za protiizraelského.[68] Flesher tvrdí, že politická moc AIPAC je založena spíše

---

milionu dolarů. Rozdíl je způsoben pravděpodobně tím, že autor do této sumy započítává kromě příspěvků od PACů i ty od jednotlivých dárců. Viz. „Lexington", op. cit.

[63] Goldberg, Jonathan, op. cit., str. 270.

[64] Ibid.

[65] Goldberg, Jeffrey, „Real Insiders: A Pro-Israel Lobby and an F.B.I. Sting", *The New Yorker*, July 4, 2005, dostupné elektronicky na http://www.newyorker.com/archive/2005/07/04/050704fa_fact?currentPage=all (poslední přístup 14. 5. 2011). Findley po svém volebním neúspěchu napsal knihu *They Dare to Speak Out: People and Institutions Confront Israel's Lobby* (Westport, CT.: Lawrence Hill, 1985) kritizující vliv proizraelské lobby na formování americké zahraniční politiky i na veřejnou debatu v USA.

[66] Massing, „Storm", op. cit.

[67] Flesher, op. cit., str. 38–43. Flesher však cituje výše příspěvků jen u několika málo kandidátů (Denis Hastert, Jim Bunning), což jeho tezi ubírá na průkaznosti, jelikož AIPAC se mohl soustředit primárně na podporu jiných politiků.

[68] Flesher, op. cit., str. 49–50.

na „pověstech“ o jeho vlivu než na jeho skutečných možnostech.[69] Jakkoliv má v těchto bodech částečně pravdu (Michael Massing souhlasí, že „postoj kandidáta vůči Izraeli je jen zřídkakdy jedinou příčinou jeho neúspěchu“[70]), i on sám nakonec uznává, že „i relativně omezený rozpočet může mít vliv na politické rozložení sil.“[71]

3.2. Demografické složení židovské komunity ve Spojených státech a jeho význam pro volby

Počet příslušníků americké židovské menšiny se pohybuje okolo šesti a půl milionu. Židé tedy tvoří zhruba 2,2 % americké populace[72] a na první pohled by ve volbách neměli hrát významnější roli. Jak ale upozorňuje Mitchell Bard, americká židovská komunita je velmi silně koncentrovaná do jasně vymezených geografických oblastí – přes 90 % jejích příslušníků žije ve třinácti státech, které jsou klíčové pro prezidentské volby, jelikož disponují tolika voliteli, že kandidátům k vítězství stačí získat pouze je.[73]

Význam židovských hlasů nepramení pouze z jejich koncentrace v daných státech, ale i z volebního chování židovské menšiny. K volbám se zpravidla zaregistruje pouhá polovina celkové americké populace, zatímco Židů tak učiní 80 %. I mezi zaregistrovanými (potenciálními) voliči se pak Židé k volebním urnám dostavují častěji než průměrní Američané.[74] Výsledkem je, že v některých státech tvoří Židé pravidelně až dvakrát větší část elektorátu než činí jejich podílu na obyvatelstvu – nejmarkantnějším příkladem je v tomto ohledu New York, kde Židé tvoří 9 % obyvatelstva, a přitom představují 18,3 % voličů.[75] Židovská menšina je tedy neúměrně ke své velikosti důležitá pro volby prezidentské, senátní, a v některých obvodech také pro volby do Sněmovny reprezentantů.

---

[69] Flesher, op. cit., str. 43-45.
[70] Massing, „Storm“, op. cit.
[71] Flesher, op. cit., str. 45. Více k možným příčinám vlivu organizací s poměrně skromnými finančními možnostmi viz. Závěr.
[72] Čísla k roku 2006. Sčítání židovského obyvatelstva naráží na problém definice Žida – jedná se o náboženskou nebo etnickou kategorii? Většina průzkumů (včetně následujícího) aplikuje druhé zmíněné kritérium, tj. za Žida je považován nejen člověk židovské víry, ale i ten, který se cítí být Židem, aniž by byl praktikujícím věřícím. Pro počet Židů v USA viz. „Jewish Population of the United States by State“, *Jewish Virtual Library*, dostupné elektronicky na http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/US-Israel/usjewpop.html (poslední přístup 14. 5. 2011).
[73] Jedná se o následující státy: New York, Kalifornie, Florida, New Jersey, Pensylvánie, Illinois, Massachusetts, Maryland, Ohio, Texas, Georgia, Connecticut a Arizona. Tyto státy dohromady disponují 278 voliteli, tedy 51,7 % z celkového počtu 538. Viz. Bard, Mitchell, „The Israeli and Arab Lobbies“, *Jewish Virtual Library*, dostupné elektronicky na http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/US-Israel/lobby.html#The%20Informal%20Israeli%20Lobby (poslední přístup 14. 5. 2011).
[74] Goldberg, Jonathan, op. cit., str. 30–31.
[75] Údaj je z roku 1992. Citováno v Goldberg, Jonathan, op. cit., str. 30. Srv. též s Terry, op. cit., str. 8.

Všeobecně panuje názor, že američtí Židé patří historicky k nejspolehlivějším stoupencům demokratické strany.[76] Podrobná analýza jejich volebního chování nicméně poskytuje přece jen o něco diferenciovanější obraz: 55–60 % Židů skutečně stabilně volí demokraty bez ohledu na okolnosti, zatímco republikáni mohou napevno počítat s 10 % židovských hlasů. Zbývající zhruba třetina židovské populace, představující jeden až jeden a půl milionu hlasů, se však ve volbách rozhoduje mezi oběma hlavními stranami i nezávislými kandidáty.[77]

I tato část elektorátu dokáže v některých případech významně ovlivnit výsledek voleb. V roce 1960 hlasovalo pro Johna F. Kennedyho 80 % amerických Židů, o pětinu více než pro demokratického kandidáta v předchozích volbách. Těchto 20 % představovalo necelých půl milionu hlasů – Kennedy přitom nad Richardem M. Nixonem zvítězil o pouhých 118 500 hlasů.[78] O osm let později dokázal naopak Nixon získat o 200 000 židovských hlasů více než jeho republikánský předchůdce ve volbách v roce 1964. Židovské hlasy tak představovaly dvě pětiny z rozhodujících hlasů, které mu zajistily převahu nad demokratickým soupeřem Hubertem Humphreyem.[79]

Je to přitom z velké části přístup jednotlivých kandidátů k Izraeli, který rozhoduje o tom, na čí stranu se nevyhranění američtí Židé ve volbách přikloní.[80] Tato skutečnost není nijak překvapující, jelikož izraelský stát je dnes pevnou součástí identity velké části amerického Židovstva.[81] V souvislosti s volbami Janice Terry tvrdí, že „[spolu s Američany původem z Kuby] jsou američtí Židé jedinou etnickou skupinou ve Spojených státech, která historicky podporuje konzistentní, dlouhodobé a aktivní snahy [proizraelské lobby] ovlivňovat zahraniční politiku.“[82] Jeffrey Helmreich dodává, že k zásadním změnám ve

[76] Viz. Greenberg, Anna; Wald, Kenneth, „Still Liberal after All These Years?: The Contemporary Political Behaviour of American Jewry“, in: Maisel, Sandy (ed.), *Jews in American Politics* (Lanham, Oxford: Rowman & Littlefield, 2001), str. 171–176.
[77] Goldberg, Jonathan, op. cit., str. 33–35.
[78] Ibid., str. 35.
[79] Ibid.
[80] Helmreich, Jeffrey, „The Israel Swing Factor: How the American Jewish Vote Influences U.S. Elections“, *Jerusalem Center for Public Affairs*, No. 446, January 15, 2001, dostupné elektronicky na http://www.policyarchive.org/handle/10207/bitstreams/18018.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).
[81] Viz. Waxman, Chaim, „Center and Periphery: Israel in American Jewish Life“, in: Farber, Roberta; Waxman, Chaim (eds.), *Jews in America: A Contemporary Reader* (Hanover: Brandeis University Press, 1999), str. 212–225 a Sasson, Theodore; Kadushin, Charles; Saxe, Leonard, „Trends in American Jewish Attachment to Israel: An Assessment of the ‘Distancing; Hypothesis“, *Contemporary Jewry*, Vol. 30, No. 2–3 (2010), str. 297–319.
[82] Terry, op. cit., str. 7.

volebních preferencí Židů bez jasných vyhraněných stranických sympatií dochází „pouze ve volbách, v nichž kandidují politici zastávající kontroverzní postoje vůči Izraeli.“[83]

K masivnímu odklonu židovských voličů od kandidátů, kteří byli považováni za protiizraelské, došlo v historii amerických voleb několikrát. Prezidentské volby 1980 jasně ukazují, že skutečně nelze automaticky ztotožňovat židovského voliče s příznivcem demokratické strany, pokud demokratický kandidát zaujme vůči Izraeli stanoviska, která židovská komunita pokládá za nepřátelská. Jimmy Carter byl během svého prvního volebního období americkými Židy stále intenzivněji vnímán jako příznivec Arabů, jimž údajně stranil na úkor Izraele (Carterovi bylo mj. vyčítáno, že jím pověřený velvyslanec při OSN Donald McHenry hlasoval pro rezoluci ostře odsuzující výstavbu židovských osad na palestinských územích). Carterův republikánský vyzyvatel Ronald Reagan naproti tomu veřejně a opakovaně vyjadřoval své sympatie židovskému státu. Toto odlišné vnímání obou kandidátů a jejich postojů nakonec způsobilo, že v porovnání s volbami roku 1976 celá jedna pětina židovských voličů přešla k republikánům – Reagan obdržel dvě pětiny hlasů židovské komunity, zatímco pro Cartera hlasovalo pouhých 45 % Židů. V roce 1992 pak George Bush ztratil oproti minulým volbám podporu 23 % amerických Židů poté, co veřejně zmínil možnost neschválení americké půjčky Izraeli, která měla pomoci židovskému státu zvládnout nápor masivní imigrace ze zemí bývalého SSSR.[84]

Američtí Židé tedy díky demografickému rozložení své komunity a svojí angažovanosti představují významnou politickou sílu, která nemůže být ignorována uchazeči o post prezidenta či senátora ve státech s velkou židovskou populací. Židé ve Spojených státech se při volbách pochopitelně nerozhodují výlučně na základě kandidátova postoje vůči situaci na Blízkém východě, tento faktor nicméně jejich preference velice významně ovlivňuje. Pro kandidáty (i pro ty, kteří se ucházejí o znovuzvolení) je tedy z politického hlediska nejjistější buď explicitně vyjádřit sympatie vůči Izraeli nebo se alespoň zdržet jeho kritiky.

3.3. Arabská lobby

[83] Helmreich, op. cit.

[84] Jedním z důvodů Bushova odmítavého postoje vůči půjčkám Izraeli byla snaha omezit federální výdaje, které výrazně narostly během 80. let. Pro další případy, kdy se židovští voliči významně zasáhli do průběhu voleb viz. Helmreich, op. cit..

Odborníci odhadují, že ve Spojených státech žije mezi 2,5 a 3 miliony osob arabského původu.[85] Američtí Arabové by logicky měli být hlavními oponenty proizraelské lobby. Arabské organizace a spolky, ani další složky americké společnosti nakloněné arabskému etniku, však nikdy nebyly schopny dosáhnout takového vlivu na americkou zahraniční politiku jako jejich židovské protějšky. Právě tato dlouhodobá absence účinné protiváhy je jedním z klíčových faktorů umožňujících úspěch proizraelské lobby.

3.3.1. Arabské lobbyistické organizace

Ačkoliv první spolky sdružující osoby arabského původu začaly vznikat již na sklonku 19. století, až do 60. let se téměř žádné podobné organizace neangažovaly v otázkách zahraniční politiky.[86] Zlom přišel po ohromujícím vítězství Izraele v šestidenní válce v roce 1967, které probralo americké Araby z politické letargie.[87] Ještě téhož roku vznikla Association of Arab American University Graduates (AAUG), u jejíhož zrodu stáli akademici a intelektuálové, z nichž patrně nejznámější byl americko-palestinský profesor Edward Said. AAUG zpočátku reagovala na diskriminaci a negativní postoje veřejnosti[88] k Arabům zdůrazňováním jedinečnosti arabské kultury a odmítáním asimilace, od konce 80. let se však začala více integrovat do amerického veřejného života.[89] V současné době stojí však AAUG na okraji politické scény a orientuje se spíše na akademickou činnost (je například vydavatelem odborného časopisu *Arab Studies Quarterly*).

National Association of Arab Americans (NAAA) byla na rozdíl od AAUG již od počátku založena s cílem fungovat jako lobbyistická organizace a ovlivňovat americkou zahraniční politiku na Blízkém východě. Další významnou organizací zastupující arabské Američany je American-Arab Anti-Discrimination Committee (ADC),[90] založená roku 1980 bývalým senátorem Jamesem Abourezkem. Od NAAA se odlišovala především důrazem na obranu arabské menšiny proti diskriminaci a negativním stereotypům – „ADC je lidsko-

---

[85] Viz. Terry, op. cit., str. 59–60, dále pak Khoury, Nabeel A., „The Arab Lobby: Problems and Prospects“, *Middle East Journal*, Vol. 41, No. 3 (Summer 1987), str. 380.
[86] Výjimku představoval Institute of Arab American Affairs, který vznikl v roce 1945 s cílem vyvažovat vliv sionistické lobby ve Washingtonu, ten ale vzápětí ukončil svou činnost kvůli nedostatku financí. Pro přehled vývoje situace v arabské komunitě od konce 19. do poloviny 20. století viz. Suleiman, Michael, „A History of Arab-American Political Participation“, in: Strum, Phillipa (ed.), *American Arabs and Political Participation* (Washington: Woodrow Wilson International Center for Scholars, 2006), str. 9–11.
[87] Shain, „Arab-Americans“, op. cit., str. 47.
[88] K těmto předsudkům viz. podkapitola 3.4.2. Negativní stereotypy o Arabech.
[89] Shain, „Multicultural Foreign Policy“, op. cit., str. 76–77.
[90] Internetové stránky ADC jsou dostupné elektronicky na http://www.adc.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

právní organizací zabývající se obranou práv osob arabského původu“, jak uvádí organizace na svých internetových stránkách.[91] V roce 2002 došlo ke sloučení NAAA a ADC. Poslední významnou organizací reprezentující Araby ve Spojených státech je Arab American Institute (AAI),[92] který byl založen v roce 1985 s cílem podporovat větší zapojení arabské menšiny do politického procesu, včetně obsazování funkcí ve státních i federálních úřadech.[93]

Po šestidenní válce přinesla další posílení politického uvědomění Američanů arabského původu izraelská intervence v libanonské občanské válce v roce 1982.[94] Vpád izraelských sil na libanonské území a následný masakr v uprchlických táborech Sabře a Šatíle (který byl však spáchán křesťanskými milicemi, nikoliv izraelskými vojáky) zvrátil alespoň částečně (a z větší části pouze dočasně) sympatie americké veřejnosti na stranu Arabů.[95] ADC a NAAA zmobilizovaly arabskou komunitu a organizovaly demonstrace proti izraelské invazi.

První intifáda, lidové povstání vypuknuvší na podzim 1988, během nějž byly izraelské síly na okupovaných územích konfrontovány s palestinskou převážně nenásilnou revoltou, pak opět dodala arabské lobby v USA politický a propagandistický kapitál.[96] Záběry zachycující palestinské mladíky čelící s kameny v rukou izraelským tankům měly silný dopad na postoj veřejnosti k izraelsko-palestinskému konfliktu po celém světě včetně USA (americké veřejné mínění se však později opět přiklonilo na stranu Izraelců). Naopak události 11. září 2001 pozici arabské komunity výrazně oslabily.

3.3.2. Příčiny neúspěchu arabské lobby

Ze současných neúspěchů arabské lobby však nelze vinit výhradně teroristické útoky z roku 2001 a jejich důsledky. Tyto události, jak bude ještě zmíněno, měly samozřejmě velmi negativní dopad na arabskou komunitu, arabské zájmové skupiny však trpěly (a nadále trpí) celou řadou dalších problémů, které silně omezují jejich politický vliv.

---

[91] ADC, *Mission*, dostupné elektronicky na http://www.adc.org/about-us/mission/ (poslední přístup 14. 5. 2011).
[92] Internetové stránky AAI jsou dostupné elektronicky na http://www.aaiusa.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).
[93] AAI, *About the Institute*, dostupné elektronicky na http://www.aaiusa.org/pages/about-institute/ (poslední přístup 14. 5. 2011).
[94] Léto 1982 označil Yossi Shain za „nejskvělejší hodinu“ [„the finest hour“] arabské komunity v USA. Viz. Shain, „Arab-Americans“, op. cit., str. 48.
[95] Pro podrobný popis dopadu války v Libanonu na americké veřejné mínění viz. Gilboa, Eytan, „Trends in American Attitudes Toward Israel“, in: Sheffer, Gabriel (ed.), *Dynamic of Dependence: U.S.-Israeli Relations* (Boulder, CO: Westview Press, 1987), str. 63–72.
[96] Viz. Shain, „Multicultural Foreign Policy“, op. cit., str. 81–82.

Arabská komunita ve Spojených státech je vysoce heterogenní a její členové pochází z různých zemí Blízkého východu. Jak navíc upozorňuje Michael Suleiman, arabské komunity ve Spojených státech se často neutvářejí dle národnostní příslušnosti, nýbrž spíš na základě příslušnosti k určité náboženské skupině či klanu.[97] Lze sledovat i napětí mezi starousedlíky a nově příchozími.[98] Ze těchto důvodů si nelze arabskou menšinu představovat jako monolitickou a nekonfliktní skupinu. To se jasně ukázalo v letech 2003–2004, kdy arabští maronité[99] libanonského původu na rozdíl od většiny ostatních Arabů vyjadřovali hlasitou podporu sankcím proti Sýrii, která byla obviňována z vměšování se do vnitřních záležitostí jejich rodné země.[100] V polovině 90. let se pak arabská komunita rozštěpila v otázce přístupu k židovsko-americkým organizacím po uzavření mírových dohod mezi izraelskou vládou a zástupci Palestinců – zatímco šéf AAI James Zogby se stal stoupencem spolupráce s židovskými organizacemi v USA, řada arabských osobností jeho postup ostře odsoudila.[101]

Vědomí vlastní příslušnosti k arabskému etniku je z obecného hlediska nezbytným předpokladem pro politickou mobilizaci ve prospěch Arabů jakožto celku. Absence tohoto postoje mezi většinou arabsko-americké populace způsobuje mimo jiné to, že výše zmíněné organizace se již od svého založení permanentně potýkají s nedostatkem členstva a podpory ze strany arabsko-americké veřejnosti. Předáci nejvýznamnějších arabských spolků si například postěžovali Yossimu Shainovi, že se nikdy nemohli spolehnout na víc než 20 tisíc občasných členů,[102] a Khalil Jahshan, šéf NAAA, v polovině 90. let přiznal, že organizace „ztratila kontakt“ s arabským etnikem.[103] Za takovýchto podmínek je samozřejmě pořádání masových veřejných kampaní nemožné.

Nedostatečná veřejná podpora působí organizacím sdružující arabské Američany další závažný problém, a tím je chronický nedostatek financí. V roce 1995 byla NAAA nucena omezit počet svých pracovníků na pouhé tři osoby z důvodu snížení objemu finančních darů a její vedení následně dospělo k závěru, že vyvíjení samostatné činnosti s cílem ovlivnit

[97] Suleiman, „A History“, op. cit., str. 3. Stav americko-arabské minority odráží identickou situaci v arabských státech, nejedná se tedy o specifikum arabské komunity v USA.
[98] Khoury, op. cit., str. 386.
[99] Maronitská církev je církví katolickou, má však vlastní liturgii a hierarchii. V jejím čele stojí patriarcha z Antiochie.
[100] Terry, op. cit., str. 53. Odlišné vyznání bylo nepochybně jednou z příčin odporu maronitů vůči islámské Sýrii.
[101] Jednalo se především o osoby sdružené okolo AAUG. Viz. Shain, „Arab-Americans“, op. cit., str. 54–55.
[102] Shain, „Arab-Americans“, op. cit., str. 58.
[103] Shain , „Multicultural Foreign Policy“, op. cit., str. 79.

zahraniční politiku USA již není nadále možné,[104] což vedlo o sedm let později k sloučení NAAA s ADC. Arabské organizace také nejsou schopny shromáždit finanční prostředky na podporu politiků, s nimiž sympatizují – od roku 1989 do roku 2004 věnovaly arabské a muslimské PACy kandidátům a stranám na federální úrovni 297 tisíc dolarů,[105] což ostře kontrastuje s izraelskou lobby, která, jak bylo řečeno výše, během tohoto období podpořila proizraelské politiky sumou 41,3 milionu dolarů.[106] Nedostatek peněz také znemožňuje vést účinnou mediálně-propagandistickou kampaň a nutí (nepočetné) členy jednotlivých organizací, aby se spíše než lobbování věnovali shánění sponzorů. Těmi se poté často stávají zahraniční vlády (především zemí v Perském zálivu), což arabsko-americké organizace politicky kompromituje.[107]

Téměř nulové politické uvědomění Arabů žijících v USA se pochopitelně projevuje i v jejich chování a preferencích u voleb. Jak ukazuje Michael Suleiman, kongresmani a senátoři arabského původu, kteří ve volbách do zastupitelských orgánů uspěli, byli zvoleni v okresech s mizivým zastoupením arabského obyvatelstva a naopak v oblastech s početnou arabskou komunitou ke zvolení arabských kandidátů nedošlo.[108] Ačkoliv tyto skutečnosti (tj. že Arabové nevolí Araby) ještě nutně přímo nepoukazují na nízké politické uvědomění, Suleimanovy závěry jsou podpořeny dalšími průzkumy, které svědčí o tom, že obyvatelstvo arabského původu zpravidla volí v pozoruhodné shodě s celkovými výsledky ve svém okresku – specifická témata jako Palestina či Izrael tedy volební preference arabské komunity nijak výrazně neovlivňují.[109] Je tudíž vcelku logické, že ani zastupitelé zvolení v distriktech s velkými arabskými komunitami nemusí brát ohledy na názory této menšiny, neboť tím jejich šance na znovuzvolení nijak neutrpí. To se jasně ukázalo například v roce 2006, kdy

---

[104] Shain , „Multicultural Foreign Policy", op. cit., str. 79.
[105] Mezi kandidáty, kteří obdrželi nejvyšší finanční příspěvky od arabských PACů patří především John Dingell a David Bonior. Oba jsou demokratickými kongresmany z Michiganu – tedy z oblasti s vysokým zastoupením arabského obyvatelstva. Dingell a Bonior sami však nejsou arabského původu. Viz. „Arab American PAC Contributions to Federal Candidates", *Center for Responsive Politics*, dostupné elektronicky na http://www.opensecrets.org/pacs/pacgot.php?cmte=C00346239&cycle=2000 (poslední přístup 14. 5. 2011).
[106] Calda, Miloš, op. cit., str. 14. Například pro volby v roce 1996 shromáždily arabské a muslimské PACy pouhých 20 625 dolarů, zatímco izraelská lobby téhož roku věnovala proizraelským kandidátům 2 738 647 dolarů – poměr těchto dvou částek je 1:133. Viz. Curtiss, Richard, „Pro-Israel PAC Donations Soared in Final Months of 1996 Election Cycle", *Washington Report on Middle East Affairs*, April-May 1997, str. 43–50, dostupné elektronicky na http://www.wrmea.com/component/content/article/186-1997-april-may/2552-pro-israel-pac-donations-soared-in-final-months-of-1996-election-cycle-.html (poslední přístup 14. 5. 2011).
[107] Shain, „Multicultural Foreign Policy", op. cit., 49.
[108] Suleiman, „A History", op. cit., str. 14–16.
[109] Curtiss, Richard, „Arab-American Votting Patterns Reflect U.S. Regional Preferences", *Washington Report on Middle East Affairs*, November-December 1996, str. 43, dostupné elektronicky na http://www.wrmea.com/backissues/1196/9611043.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Kongres přijal rezoluci ostře odsuzující teroristické aktivity Hamásu a Hizballáhu proti Izraeli. Část textu vyzývající obě strany k minimalizaci civilních obětí byla vypuštěna, neboť byla proizraelskými kongresmany označena za příliš kritickou vůči židovskému státu. Proti rezoluci, která tak naprosto opomíjela Izraelem zaviněné úmrtí stovek civilistů, hlasovali pouze tři kongresmani[110] zvolení v distriktech s početnou arabskou komunitou ve státě Michigan. Zbytek zástupců z oblastí s vysokým zastoupením Arabů hlasoval pro rezoluci.[111] Ostatně i sami Arabové v Kongresu a Senátu obecně jen zřídkakdy hlasují pro návrhy, které odpovídají proklamovaným zahraničně-politickým cílům arabské komunity.[112]

Proarabská lobby se neskládá pouze z etnických organizací, nicméně ani její další komponenty nedisponují dostatečným vlivem na to, aby představovaly skutečnou protiváhu AIPAC a ostatních proizraelských organizací. Arabům jsou nakloněni zástupci ropného průmyslu, kteří z pochopitelných důvodů usilují o dobré vztahy USA s blízkovýchodními vývozci ropy. Ropná lobby se však zaměřuje především na ovlivňování domácí legislativy související s výší daní, ochranou životního prostředí apod. V této oblasti je také mnohem úspěšnější než při ovlivňovaní zahraniční politiky, která není její prioritou.[113]

Arabské státy se rovněž snaží zapojit do rozhodovacích procesů ve Washingtonu, ale naráží především na neznalost amerického politického prostředí a mechanismů, což jim znemožňuje jakékoliv efektivní lobbování (jejich situace ostře kontrastuje s případem Izraele, jehož diplomaté přicházejí do Washingtonu velice dobře připraveni a seznámeni s americkým systémem). Jednotlivé vlády navíc nejsou schopné vzájemně koordinovat své aktivity, a to ani v rámci Arabské ligy.[114]

3.4. Veřejný diskurz

Průzkumy ukazují, že co se týče blízkovýchodního konfliktu, americké veřejné mínění je již od roku 1948 spíše nakloněno Izraeli. Ačkoliv míra sympatie vyjadřované židovskému státu v některých obdobích poklesla, americká veřejnost jako celek vždy vnímala příznivěji

---

[110] Jednalo se o Carolyn Kilpatrick, Johna Conyerse a Johna Dingella. Z těchto tří kongresmanů je pouze Conyers arabského původu. Viz. „House Vote On Passage: H. Res. 921 [109th]: Condemning the Recent Attacks Against the State of Israel", *GovTrack*, dostupné elektronicky na http://www.govtrack.us/congress/vote.xpd?vote=h2006-391 (poslední přístup 14. 5. 2011).

[111] Levey, Noam, „In Politicians' Pro-Israel Din, Arab Americans Go Unheard," *Los Angeles Times*, July 23, 2006, dostupné elektronicky na http://articles.latimes.com/2006/jul/23/nation/na-arabvote23 (poslední přístup 14. 5. 2011).

[112] Terry, op. cit., str. 53–55.

[113] Viz. Mearsheimer; Walt, op. cit., str. 144–145 a Terry, op. cit., str. 58.

[114] Terry, op. cit., str. 50–53.

Izraelce než Araby.[115] Řada autorů zastává názor, že tato skutečnost je do značné míry výsledkem vlivu proizraelské lobby na formování veřejné diskuze skrze média, think-tanky apod.[116] Je pravdou, že řada novin, televizních stanic i think-tanků ve Spojených státech je někdy až nekriticky proizraelská. Pohled do seznamu různých medií a institucí však nedokazuje, že lobby „ovládá" veřejný diskurz – nejen, že existují média a organizace rezervované vůči izraelským krokům, ale názory těch autorů, kteří izraelskou lobby obviňují z dominance veřejné diskuzi, jsou založeny spíše na ne zcela podložených tvrzeních než na systematické analýze obsahu daného média.

Existují nicméně studie, jak ukáže následující podkapitola, které dokazují, že mnoho z amerických mainstreamových médií skutečně zachycuje a prezentuje izraelsko-palestinský konflikt neobjektivně. V americkém prostředí jsou také rozšířeny protiarabské stereotypy, a obě tyto skutečnosti přirozeně napomáhají proizraelské lobby v jejím úsilí. Lobby však dokáže sama částečně ovlivňovat veřejnou diskuzi, a to především pomocí odkazování se na holocaust a s ním souvisejícího obviňování z antisemitismu.

3.4.1. Americká média a izraelsko-palestinský konflikt

Proizraelský i proarabský tábor pravidelně obviňují americká média ze zaujatosti při prezentaci blízkovýchodního konfliktu. Několik studií ukázalo, že pravdu má spíše druhá skupina – americké noviny, televizní zpravodajské stanice i další média v mnoha případech zkreslují události ve prospěch izraelské strany.[117] Skupina Fairness and Accuracy in Reporting (FAIR) podrobila zkoumání vysílání National Public Radio (NPR)[118] během prvních šesti měsíců roku 2001, kdy bylo celkem zabito 77 Izraelců a 148 Palestinců. Dle FAIR byla však ve vysílání NPR zmíněna smrt 62 Izraelců a 51 Palestinců – v případě

---

[115] Srv. Gilboa, op. cit., str. 37–81, pro období od poloviny 80. let do současnosti viz. Saad, Lydia, „Support for Israel in U.S. at 63 %, Near Record High", *Gallup*, February 24, 2010, dostupné elektronicky na http://www.gallup.com/poll/126155/support-israel-near-record-high.aspx (poslední přístup 14. 5. 2011).

[116] Viz. např. Mearsheimer; Walt, op. cit., str. 169–185, Terry, op. cit., str. 14–21 nebo Rubenberg, op. cit., str. 335–344.

[117] Jedná se především o tyto studie: Marmura, Stephen, „A Net Advantage? The Internet, Grassroots Activism and American Middle-Eastern Policy", *New Media & Society*, Vol. 10, No. 2 (2008), str. 247–271, Nossek, Hillel, „Our News and Their News: The Role of National Identity in the Coverage of Foreign News", *Journalism*, Vol. 5, No. 3 (2004), str. 343–368 a Viser, Matt, „Attempted Objectivity: An Analysis of The New York Times and Ha´aretz and Their Portrayals of the Palestinian-Israeli Conflict", *The International Journal of Press/Politics*, Vol. 8, No. 4 (2003), str. 114–120.

[118] NPR je celostátní síť veřejných rádiových stanic. Je všeobecně považována za jedno z nejdůvěryhodnějších médií v USA. Viz. např. Eggerton, John, „Survey Says: Noncom News Most Trusted", *Broadcasting & Cable*, October 11, 2005, dostupné elektronicky na http://www.broadcastingcable.com/article/158913-Survey_Says_Noncom_News_Most_Trusted.php (poslední přístup 14. 5. 2011).

Palestinců byla navíc hlášena především úmrtí příslušníků bezpečnostních složek, zatímco mezi oznámenými izraelskými oběťmi byli dle NPR hlavně civilisté. Co se týče dětských obětí, z celkového počtu zabitých osob mladších 18 let NPR seznámilo posluchače s úmrtím 22 % Palestinců oproti 89 % Izraelců v této věkové kategorii. Kromě toho, že zde vznikl dojem, že poměr izraelských obětí vůči zabitým Palestincům byl vyšší než ve skutečnosti, bylo americké publikum uvedeno v omyl tím, že získalo dojem, že izraelské oběti byli především civilisté a děti, zatímco zabití Palestinci byli většinou příslušníci ozbrojených složek.[119]

Podobného zkreslování se dopouštějí i tištěná média. V období mezi zářím 2000 a březnem následujícího roku informovaly kalifornské noviny *San Jose Mercury* čtenáře o 71,5 % případech, kdy byli zabiti Izraelci, oproti 4,3 % případů, kdy byly oběťmi Palestinci – počet zabitých Palestinců byl přitom ve skutečnosti třikrát vyšší než počet zabitých Izraelců. Během téhož časového období počet palestinských dětských obětí dosáhl čísla 93, Izraelci mladší 18 let zemřeli čtyři. Přesto další noviny, *San Francisco Chronicle*, věnovaly izraelským i palestinským dětským obětem shodně šest článků.[120] Jedno z nejrenomovanějších amerických tištěných médií, noviny *The New York Times*, také nepodávalo objektivní informace o skutečné situaci na Blízkém východě. Jak ukázal Matt Viser, *The New York Tim*es konflikt prezentovaly z izraelského úhlu pohledu. Zprávy popisující násilí, jehož původci byli Palestinci, se na přední stránky novin dostávaly mnohem častěji než zprávy označující za pachatele násilí Izraelce a smrt Palestinců byla zmíněna na stránkách *The New York Times* pouze okrajově, zatímco izraelským obětem se dostalo mnohem širší pozornosti.[121]

Zkreslování blízkovýchodní reality však rozhodně nelze přikládat pouze vlivu zájmových skupin (byť i ty nepochybně chod médií částečně ovlivňují). Izraelský badatel Hillel Nossek tvrdí, že „existuje kulturní filtrování událostí médii“, které je založeno na

[119] Výzkum FAIR citován v Marmura, op. cit., str. 263. Počet obětí, jejich věk a status autoři převzali ze záznamů izraelské neziskové organizace B'Tselem, která dlouhodobě monitoruje izraelské akce na okupovaných územích. Není však upřesněno, co autoři studie myslí „bezpečnostními složkami“ [„security personnel“] – zda-li se jedná pouze o policii nebo i o příslušníky teroristických organizací. V druhém případě by argument o neobjektivnosti médií byl o něco méně přesvědčivý, neboť je logické, že zabití palestinských teroristů se dočká větší pozornosti než smrt civilistů. Teroristické organizace navíc v této době používaly ve většině případů strategii sebevražedných atentátů, a tudíž každá reportáž o útoku proti Izraeli musela nutně obsahovat zmínku o pachatelově úmrtí.

[120] Citováno v Marmura, op. cit., str. 263. Jednalo se o články, v jejichž titulku byla explicitně zmíněna smrt dítěte.

[121] Viser, op. cit., str. 116–118.

„geografické, politické nebo kulturní blízkosti.“[122] Domácí politické a sociokulturní prostředí je tedy do značné míry určujícím faktorem pro výběr zpráv i jejich následné zpracování.[123] Vzhledem k tomu, že Izrael je jediným demokratickým státem v oblasti, je logické, že většina amerických médií vnímá konflikt na Blízkém východě především prizmatem boje spřátelené demokracie proti autoritářským protivníkům a teroristické hrozbě (která je navíc zdánlivě identická s tou, jíž dlouhodobě čelí USA). Toto prizma pak vede novináře k častějšímu ignorování arabských obětí. Výsledkem je nepřesné zachycení izraelsko-palestinského konfliktu, které pomáhá posilovat proizraelské cítění většinové americké veřejnosti.

3.4.2. Negativní stereotypy o Arabech

Řada autorů se shoduje na tom, že jedním z nejvýznamnějších důvodů, které vysvětlují prožidovský postoj americké veřejnosti, je negativní obraz Arabů, pevně zakořeněný v americkém prostředí. Hlavním průkopníkem tohoto konceptu je samozřejmě Edward Said, jehož dílo *Orientalismus*[124] ukazuje, že obraz (nejen) Blízkého východu tak, jak je vnímán Západem, je spíš než odrazem reality produktem fantazie Evropanů a obyvatel Západu obecně. Jakkoliv jsou Saidovy teze leckdy sporné a kontroverzní, tato práce akceptuje tu část jeho argumentace, která tvrdí, že Arabové jsou jakožto obyvatelé Orientu zobrazováni ve většině případů negativně.

Předsudky vůči Arabům existovaly v americkém prostředí již dlouhou dobu, výrazněji se však začaly dostávat na povrch poté, co Spojené státy jakožto globální velmoc zvýšily svou angažovanost v oblasti Blízkého východu.[125] Tyto negativní stereotypy mají řadu podob, které se, jak upozorňuje Michael Suleiman, mohou měnit v závislosti na politických okolnostech.[126] Ty „nevinnější“ zobrazují Araby jako sexuálním chtíčem posedlé slabochy, případně lenochy neschopné samostatné tvůrčí činnosti. Význačným rysem povahy Arabů má být rovněž naprostá neúcta k ženám, často překračující hranici násilí.[127] Od 70. let se nicméně do popředí dostávají stereotypy, které jsou často reakcí na aktuální události. Arab se tak pod vlivem

---

[122] Nossek, op. cit., str. 347.
[123] Ibid., str. 348.
[124] Said, Edward, *Orientalismus: Západní koncepce Orientu* (Praha, Litomyšl: Paseka, 2008).
[125] Ibid., str. 321–370.
[126] Suleiman, „Islam, Muslims and Arabs“, op. cit., str. 33.
[127] Ibid., str. 44.

Chomejního revoluce v Iránu stává zaslepeným islamistou,[128] po ropných šocích z první poloviny 70. let je obsazen do role nemorálního ropného šejka,[129] a konečně, poté, co je během 70. a 80. let svět konfrontován s fenoménem terorismu, jehož pachatelé často pocházejí z oblasti Blízkého východu, se každý Arab stává potenciálním únoscem či vrahem.[130] Poslední stereotyp je v současnosti pravděpodobně nejrozšířenější – hlavní příčinou jsou samozřejmě útoky z 11. září 2001, které v očích řady obyvatel Západu definitivně potvrdily ztotožnění Araba s islamistickým teroristou.[131]

Stereotypní zobrazování Arabů coby sexuálních zvrhlíků, fanatiků či teroristů je do značné míry zprostředkováváno i populární kulturou, která řadu těchto stereotypů převzala a která je dále šíří mezi veřejností. Větší množství vědeckých prací dokázalo, že příslušníci arabského etnika jsou pravidelně negativně zobrazováni v literatuře,[132] komiksech[133] i filmech.[134] Jedním z nejprominentnějších autorů, jehož tvorba tento stereotyp odráží, je Leon Uris, židovsko-americký spisovatel. Námětem několika jeho vysoce úspěšných románů (jedná se především o *Exodus*, známý i českému čtenáři,[135] a *The Haj*[136]) je údajně skutečný historický vývoj na území mandátní Palestiny a pozdějšího Izraele. Ve skutečnosti Uris prezentuje čtenářům značně pokroucený popis tehdejších událostí s jasným protiarabským zabarvením – jedinými kladnými arabskými hrdiny jsou v jeho románech ty postavy, které se nestaví do cesty sionistickému projektu.[137]

---

[128] Gerges, Fawaz, „ Islam and Muslims in the Mind of America: Influences on the Making of U.S. Policy“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 26, No. 2 (Winter 1997), str. 69–70.
[129] Said, op. cit., str. 323 a Gerges, op. cit., str. 69. V této souvislosti je užitečné upozornit na článek Mitchella Barda zabývající se arabskou lobby, kterou autor to značné míry ztotožňuje s lobby ropnou. Viz Bard, Mitchell, „The Arab Lobby: The American Component“, *Middle East Quarterly*, Vol. XVII, No. 4 (Fall 2010), str. 3–15.
[130] Suleiman, „Islam, Muslims and Arabs“, op. cit., str. 31 a Gerges, op. cit., str. 71–73.
[131] Viz. např. Ghosh, Bobby, „Islamophobia: Does America Have a Muslim Problem?“, *Time*, August 19, 2010, dostupné elektronicky na http://www.time.com/time/nation/article/0,8599,2011798,00.html (poslední přístup 14. 5. 2011).
[132] Orfalea, Gregory, „Literary Devolution: The Arab in the Post-World War II Novel in English“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 17, No. 2 (Winter 1988), str. 109–128.
[133] Shaheen, Jack, „The Comic Book Arab“, *The Link,* Vol. 24, No. 5 (November–December 1991), dostupné elektronicky na http://www.ameu.org/page.asp?iid=142&aid=186&pg=1 (poslední přístup 14. 5. 2011).
[134] Shehadeh, Michel, „Reel Bad Arabs: How Hollywood Vilifies a People by Jack Shaheen – Book Review“, *The American Journal of Islamic Social Science*, Vol. 19, No. 4 (2002), str. 139–142.
[135] Uris, Leon, *Exodus* (Praha: BB art, 2006). Jen během prvních deseti let po vydání v roce 1958 bylo prodáno 20 milionů výtisků Exodu po celém světě, viz. Orfalea, op. cit., str. 112.
[136] Uris, Leon, *The Haj* (New York, Toronto, London, Sydney, Auckland: Bantam Books, 1984).
[137] V tomto směru zachází *The Haj* dále než *Exodus*, když se jeho hlavní hrdina arabského původu stává obětí incestu ze strany matky, která je sama vystavena manželově násilnictví a nevěrám. Uris zde tedy jasně reprodukuje výše popsané stereotypy. Pro stručný obsah a kritiku *The Haj* viz. Zureik, Elia, „Review: Uris' Exodus from Reason“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 13, No. 4 (Summer 1984), str. 118–121 a Manganaro, Elise, „Voicing the Arab: Multivocality and Ideology in Leon Uris; The Haj“, *MELUS*, Vol. 15, No. 4, Of Arabs and Jews (Winter 1988), str. 3–13. Pro kritické zhodnocení historické přesnosti Urisových děl viz. Salt, Jeremy,

Dlouhou životnost a rozšířenost těchto stereotypů lze vysvětlit několika skutečnostmi. Většina autorů, ať již spisovatelů či filmařů, má minimální, případně žádné, osobní zkušenosti s realitou Blízkého východu či s Araby – dotyční se pak při zobrazování „orientálců“ (ve smyslu tohoto slova, v jakém jej používá Said) řídí převládajícím většinovým diskurzem, který se tak v důsledku sám reprodukuje.[138] I autor, který by chtěl nabídnout odlišný pohled na arabskou menšinu, je často konfrontován se skutečností, že dané stereotypy jsou již příliš hluboce zakořeněné na to, aby veřejnost akceptovala alternativní narativ.[139]

Výsledný dojem, že Arabové jsou kvalitativně „odlišní“ (a vlastně „podřadní“) od obyvatel Západu, má pochopitelně závažné důsledky i v politické rovině. Kromě již zmiňovaných proizraelských sympatií americké veřejnosti je to především (byť ne explicitně formulovaný) závěr, že arabská komunita není plnohodnotnou součástí americké společnosti. Právě obava, že budou spojováni s tímto „neamerickým prvkem“, přiměla pravděpodobně několik vysoce postavených politiků, aby veřejně odmítli finanční dary od osob arabského původu – naposledy tak učinila Hillary Clintonová při volbách do Senátu v roce 2000, před ní například Walter Mondale, když se ucházel v roce 1984 o post prezidenta, či Joseph Kennedy kandidující do Kongresu v roce 1986.[140]

3.4.3. Nástroje lobby

Proizraelská lobby disponuje dvěma mocnými nástroji, kterými ovlivňuje veřejný diskurz – jedná se o připomínání událostí holocaustu a obviňování z antisemitismu.

Známým kritikem holocaustu jakožto politického nástroje je vyhraněně levicový americký politolog židovského původu Norman Finkelstein.[141] Ačkoliv, jak konstatuje Pavel Barša, je Finkelsteinova kniha *Průmysl holocaustu* skutečně spíše „polemickým pamfletem“[142] než fundovanou a objektivní analýzou, autor v ní upozorňuje na důležitou

---

„Fact and Fiction in the Middle Eastern Novels of Leon Uris“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 14, No. 3 (Spring 1985), str. 54–63.

[138] Suleiman, „Islam, Muslims and Arabs“, op. cit., str. 37. Nedostatek či rovnou absence přímé zkušenosti s popisovaným prostředím a kulturou se pochopitelně neomezuje pouze na arabské etnikum a Blízký východ.

[139] Shaheen, op. cit.

[140] Suleiman, „A History“, op. cit., str. 12. Lze se samozřejmě ptát, nakolik jsou dotyční politici vždy takto zásadoví a nakolik se jednalo jen o účelové, jednorázové gesto. Tato otázka však v daném kontextu není příliš důležitá, neboť rozhodující je, že bylo vůbec politicky přijatelné (a vlastně i nutné) je učinit, což potvrzuje teze o Arabech jakožto „páriích“ americké společnosti.

[141] Viz. Finkelstein, Norman, *Průmysl Holocaustu: Úvahy o zneužívání židovského utrpení* (Vimperk: Dokořán, 2006).

[142] Barša, Pavel, „Doslov“, in: Finkelstein, op. cit., str. 107.

skutečnost, a to že nacistická genocida doposud představuje pro proizraelskou lobby nezanedbatelný politický kapitál.

Holocaust je v současné době pevnou součástí amerického veřejného diskurzu[143] a proizraelské organizace této skutečnosti bohatě využívají, jak ostatně jasně ukazují již zmíněné výroční schůze AIPAC. V hale, kde konference probíhá, se na obřích obrazovkách střídají záběry Hitlera a íránského prezidenta Ahmadínežáda, který vyhrožuje zničením Izraele. Tyto filmové sekvence končí rezolutním prohlášením „nikdy více“.[144] Podobné příměry často využívají i izraelští politici.[145]

Připomínání holocaustu přináší proizraelské lobby značné výhody. Vzpomínky na Osvětim a kladení rovnítka mezi nacistické plynové komory a současné hrozby (zejména íránský jaderný program) umožňují vzbuzovat dojem, že se izraelský stát neustále potácí na okraji hluboké propasti. Skutečnost, že hlavní obětí „konečného řešení“ bylo etnikum, které nyní tvoří většinu obyvatelstva Izraele, umožňuje efektivně a efektně propojit a provázat hrozby, kterým v současnosti čelí židovský stát, a nacistické zločiny. Tato interpretace dokáže relativně snadno získat sympatie americké veřejnosti a přitom opomíjí, že se z bezmocných židovských vězňů koncentračních a vyhlazovacích táborů stali občané regionální vojenské mocnosti, která navíc jako jediná v oblasti disponuje jadernými zbraněmi.

Zdůrazňování holocaustu má však i nátlakovou funkci – jelikož nacistická genocida představuje dle řady proizraelsky orientovaných osob zločin stojící mimo všechny ostatní „běžné“ zločiny, podpora Izraele se stává morální povinností, neboť je určitou kompenzací za utrpení v minulosti. Tento morální imperativ je často ještě zdůrazňován připomínáním toho, že Spojené státy (a spolu s nimi naprostá většina zbytku světa) během druhé světové války nijak výrazně nezasáhly proti nacistické vyhlazovací politice, a nesou tedy za utrpení Židů nepřímou odpovědnost.[146]

Stoupenci Izraeli disponují kromě připomínání holocaustu dalším nástrojem schopným ovlivňovat veřejný diskurz – obviňováním z antisemitismu.[147] Antisemitismus je v podání

---

[143] Viz. Barša, Pavel, *Paměť a genocida: Úvahy o politice holocaustu* (Praha: Argo, 2011), str. 154–168.
[144] Popsáno v Massing, „Storm“, op. cit.
[145] Viz. např. Keinon, Herb, „PM in Moscow Questions Abbas' Desire to End Conflict“, *Jerusalem Post*, March 24, 2011, dostupné elektronicky na http://www.jpost.com/DiplomacyAndPolitics/Article.aspx?id=213704 (poslední přístup 14. 5. 2011).
[146] Pavel Barša popisuje situaci tak, že ze Židů se stali „morální věřitelé“, zatímco z Gójů (nežidů) „morální dlužníci“. Barša, „Doslov“, op. cit., str. 112.
[147] Pro podrobnější rozbor a kritiku „nového antisemitismu“ viz. Klug, Brian „The Myth of the New Anti-Semitism“, *The Nation*, January 15, 2004, dostupné elektronicky na http://www.thenation.com/article/myth-new-anti-semitism (poslední přístup 14. 5. 2011).

řady konzervativních stoupenců Izraele identický s jakoukoliv kritikou kroků izraelské vlády.[148] Podle této interpretace například odmítání výstavby bezpečnostní bariéry oddělující Západní břeh od Izraele (kvůli ohledům na palestinské obyvatelstvo a humanitární problematičnosti této výstavby) není pouze nesouhlasem s konkrétní akcí izraelské vlády – jedná se o útok proti celému židovskému národu, tj. o projev antisemitismu. Zde se podobná obvinění spojují i s připomínáním hrůz holocaustu, jelikož to byl právě antisemitismus, který vedl k Osvětimi a ke „konečnému řešení", a je tudíž hluboce zavrženíhodný. Nařčení z nenávisti vůči Židům je tedy ve veřejné diskuzi mimořádně účinnou a diskreditující zbraní.[149] Obvinění z antisemitismu se přitom nevyhýbají ani lidem, kteří jsou kritičtí vůči Izraeli, a zároveň jsou židovského původu – dotyčný(á) je následně označen(a) za „sebe nenávidícího Žida" („self-hating Jew").[150]

Velice známým případem obvinění z antisemitismu byla aféra kolem bývalého amerického prezidenta Jimmyho Cartera, který v roce 2006 vydal knihu *Palestine: Peace Not Apartheid*.[151] Jak upozorňuje liberální rabín Michael Lerner, Carterovi odpůrci svou argumentaci nezaložili na kritickém přezkoumání jeho teze (tj., skutečně se izraelská okupace podobá jihoafrickému apartheidu?), nýbrž Cartera rovnou nařkli z antisemitismu.[152] Zde lze citovat článek známé historičky Debory Lipstadtové, která prohlašuje, že „[Carter] vychází z antisemitských stereotypů" (i když později svůj odsudek zmírňuje a uvádí, že tak učinil „možná nevědomky").[153] Z antisemitismu byli obviněni i Walt s Mearsheimerem po publikování své studie *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy*.[154] Tato práce se k Waltově a Mearsheimorově knize vyjádřila již v úvodu, zde je jen vhodné dodat, že skutečnost, že

---

148 Srv. Rosenfeld, Alvin, *„Progressive" Jewish Thought and the New Anti-Semitism* (New York: American Jewish Committee, 2006), str. 7–9, dostupné elektronicky na http://www.ajc.org/atf/cf/%7B42D75369-D582-4380-8395-D25925B85EAF%7D/PROGRESSIVE_JEWISH_THOUGHT.PDF (poslední přístup 14. 5. 2011).
149 Mearsheimer; Walt, op. cit. str. 191.
150 Takto je pravidelně nazýván například právě Norman Finkelstein. Pro více informací viz. Glenn, Susan, „The Vogue of Jewish Self-Hatred in Post: World War II America", *Jewish Social Studies*, New Series, Vol. 12, No. 3 (Spring–Summer 2006), zvláště str. 120–123.
151 Carter, Jimmy, *Palestine: Peace Not Apartheid* (New York: Simon & Schuster, 2007).
152 Lerner, Michael, „There Is No New Anti-Semitism", *Huffington Post*, February 6, 2007, dostupné elektronicky na http://www.huffingtonpost.com/rabbi-michael-lerner/there-is-no-new-antisemit_b_40600.html (poslední přístup 14. 5. 2011).
153 Viz. Lipstadt, Deborah, „Jimmy Carter's Jewish Problem", *The Washington Post*, January 20, 2007, dostupné elektronicky na http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/01/19/AR2007011901541.html (poslední přístup 14. 5. 2011). Článek je v této souvislosti pozoruhodný především tím, že autorka v něm Carterovy údajné antisemitské sklony dokazuje výhradně poukázáním na skutečnost, že se v celé knize vyskytují pouze dvě stručné zmínky o holocaustu.
154 Cohen, Eliot, „Yes, It's Anti-Semitic", *Washington Post*, April 5, 2006, dostupné elektronicky na http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/04/04/AR2006040401282.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

autoři kritizují izraelskou politiku (přičemž s informacemi skutečně v některých pasážích své práce zacházejí selektivně) a že jejich dílo bylo nadšeně přijato známým rasistou Davidem Dukem, rozhodně nemůže být považována za důkaz zastávání antisemitských postoj. Walt a Mearsheimer naopak dlouhou historii protižidovské nenávisti uznávají a explicitně tuto nenávist odmítají.[155]

3.5. Křesťanští sionisté v USA

U mnoha tradičních politických spojenců Izraele ve Spojených státech (jako byla demokratická strana, černošská komunita, odbory a další skupiny) došlo během 70. let k pozvolnému ústupu z proizraelských pozic. Příčiny tohoto ústupu spočívají především ve zmiňovaných kontroverzních politikách izraelských vlád na území pásma Gazy a Západního břehu Jordánu.[156] Kritický postoj vůči izraelským krokům však nesdílela skupina Američanů, která během 90. let zaujala pozici nejspolehlivějších spojenců Izraele v USA – fundamentalističtí evangelíci.

Většina fundamentalistických evangelíků trvá na doslovné interpretaci bible, podle níž je existence židovského státu nezbytnou podmínkou druhého příchodu Krista. Teologie se v tomto případě výrazně přelévá do politiky a tato kombinace židovskému státu v současné době zajišťuje jejího nejvýznamnějšího spojence v USA po AIPAC a dalších převážně židovských organizacích.

3.5.1. Teologický základ křesťanského sionismu a jeho rozšíření ve Spojených státech

Za základní teologický výklad, na němž spočívá křesťansko-sionistické hnutí, lze považovat *Scofield Reference Bible*. Autor tohoto komentáře Starého i Nového zákona Cyrus Scofield[157] tvrdil, že svět se blíží svému konci tak, jak jej popsala kniha Zjevení. Konec světa v jeho současné podobě bude dle Scofielda a některých jeho následovníků zahájen náhlým „vytržením“ vyvolených do nebe. Poté bude následovat období hladomorů, chaosu a válek,

---

[155] Mearsheimer; Walt, op. cit. str. 11–13 a 196.
[156] Sheffer, Gabriel; Hofnung, Menachem, „Israel's Image“, in: Sheffer, Gabriel (ed.), *Dynamic of Dependence: U.S.-Israeli Relations* (Boulder, CO: Westview Press, 1987), str. 8–24.
[157] Cyrus Scofield se narodil v Michiganu v roce 1843. Vystudoval práva, po krátkém působení v kansaské politice se však stal evangelickým pastorem. *Scofield Reference Bible* vyšla v roce 1909, autor ji roku 1917 vydal znovu v přepracované verzi. Zemřel roku 1921.

během něhož se vlády nad světem zmocní Antikrist, aby byl po sedmi letech poražen pravověrnými v čele s Ježíšem Kristem, který nastolí tisícileté království.[158]

Čím bude ale zahájen sled událostí vrcholící druhým příchodem Krista? Baptistický profesor teologie Tony Campolo uvádí, že ve Scofieldově výkladu lze vysledovat tři nezbytné podmínky, po jejichž splnění se vize apoštola Jana uskuteční: izraelský národ musí být obnoven, Židé se musí navrátit do Svaté země jakožto její jediní obyvatelé a konečně, musí být znovu vystavěn židovský chrám na hoře Sión v Jeruzalémě.[159] S ohledem na tyto tři podmínky lze tedy snadno pochopit, proč dnešní Scofieldovi stoupenci podporují izraelský (pro ně především židovský) stát.

Křesťanský sionismus nelze v americkém prostředí považovat za marginální proud, a to i v případě, že odmítneme přehnaná tvrzení Johna Falwella, jednoho z hlavních protagonistů hnutí, který uvedl, že počet jeho stoupenců dosahuje ve Spojených státech 70 milionů.[160] Někteří badatelé hovoří o tom, že až 10 % Američanů se označuje za zastánce Scofieldova učení.[161]

Za své rozšíření na území USA vděčí hnutí z velké části produktům masové kultury – filmům, knihám i televizním pořadům propagujícím Scofieldovo učení. Velký dopad měla například knižní série *Left Behind* (později i zfilmovaná) vydaná v letech 1995–2007, která se stala bestsellerem – jen v samotných USA se prodalo celkem 60 milionů výtisků.[162]

3.5.2. Politická podpora pro Izrael

[158] Pro podrobnější popis viz. Haija, op. cit., str. 80–83. Je nutné podotknout, že přesná časová souslednost „vytržení“, vlády Antikrista a druhého příchodu Ježíše Krista zůstává mezi teology předmětem sporu.
[159] Campolo, Tony, „The Ideological Roots of Christian Zionism“, *Tikkun Magazine*, January/February 2005, dostupné elektronicky na http://www.tikkun.org/article.php/Campolo-roots-of-christian-zionism (poslední přístup 14. 5. 2011).
[160] Citováno v McKay, Mary, „Zion's Christian Soldiers“, *CBS News*, June 8, 2003, dostupné elektronicky na http://www.cbsnews.com/stories/2002/10/03/60minutes/main524268.shtml (poslední přístup 14. 5. 2011).
[161] Haija, op. cit., str. 75. Odhady se však různí – jiní odborníci mluví o až 60 milionech, další o 20 milionech. Viz. Bennis, Phyllis; Mansour, Khaled „‘Praise God and Pass the Ammunition!’: The Changing Nature of Israel’s US Backers“, *Middle East Report*, No. 208 US Foreign Policy in the Middle East: Critical Assessments (Autumn 1998), str. 18 nebo Lampman, Jane, „Mixing Prophecy and Politics“, *The Christian Science Monitor*, July 7, 2007, dostupné elektronicky na http://www.csmonitor.com/2004/0707/p15s01-lire.html (poslední přístup 14. 5. 2011).
[162] Číslo k roku 2005, uvedeno v Campolo, op. cit. Pro stručný obsah a kritickou percepci série viz. Gorenberg, Gershom, „Intolerance: The Bestseller“, *The American Prospect*, September 22, 2002, dostupné elektronicky na http://www.prospect.org/cs/articles?article=book_review (poslední přístup 14. 5. 2011). Gorenberg upozorňuje, že tato forma hlásání idejí dispensacionalismu je díky své beletristické podobě vysoce účinná, neboť čtenář si často není vědom jejího implicitního ideologického náboje. Ten nevyplývá pouze z teologického pojetí závěrečného souboje dobra a zla, nýbrž má i silně politický nádech – Antikrist se zmocní světovlády z pozice generálního tajemníka OSN, k čemuž mu dopomůže obligátní konspirační bratrstvo zahrnující ilumináty, finančníky a Židy (*sic!*).

Křesťanští sionisté nejsou pouhými pozorovateli událostí, které podle nich svědčí o brzkém nastolení tisíciletého království. K uskutečnění těchto událostí sami aktivně přispívají podporou Izraele, jehož existence je nezbytnou podmínkou pro druhý příchod Krista.

V současné době existuje ve Spojených státech řada křesťanských sborů a organizací, jejichž hlavní agendou je podpora (ať již finanční či politická) Izraele. V roce 1980 byla založena International Christian Embassy Jerusalem (ICEJ), mezi jejíž cíle patří „být součástí Božího plánu přivést Židy zpět do Izraele.“[163] Další podobnou organizací je Christians United for Israel (CUFI), jakási křesťanská obdoba židovského AIPAC. Podporu Izraeli jako svou prioritu uvádějí dále National Christian Leadership Conference for Israel, Christians Friends of Israeli Communities, Christians' Israel Public Action Committee, Unity Coalition for Israel[164] a řada dalších.

Postoje těchto organizací, které se často řadí k zastáncům nejtvrdší linie vůči blízkovýchodnímu konfliktu, odrazují řadu liberálně smýšlejících Židů, ať už amerických či izraelských, kteří vnímají takto úzké propojení politiky s náboženstvím s krajní nedůvěrou. Izraelští politici i mnozí američtí Židé však tyto kontroverze záměrně opomíjí, a to kvůli politickému vlivu, kterým křesťanští sionisté disponují.

Tento vliv byl patrný zvláště během funkčních období republikánských administrativ, což je do jisté míry přirozené vzhledem ke sdíleným konzervativním hodnotám řady republikánů a křesťanských sionistů. Obecně se soudí, že křesťanští sionisté začali získávat vliv ve vládě zejména během Reaganovy administrativy v 80. letech.[165] Někteří z nich se dokonce stali i vysoce postavenými vládním úředníky – jedním z nejznámějších případů je James Gaius Watt, který během prvního Reaganova funkčního období působil ve funkci ministra vnitra (1981–1983).[166]

Také u řady kongresmanů a senátorů podporujících židovský stát se tato jejich tendence zakládá na náboženském přesvědčení. Například republikánský senátor James Inhofe z Oklahomy vyjádřil názor, že Izrael má právo na celé území mandátní Palestiny,

---

[163] ICEJ, *The Objectives of the ICEJ*, dostupné elektronicky na http://www.icej.org/article.php?id=2951 (poslední přístup 14. 5. 2011).
[164] Webové stránky těchto organizací viz. Použitá literatura a zdroje.
[165] Lampman, op. cit.
[166] Watt nechvalně proslul svým postojem vůči životnímu prostředí, jehož likvidace se mu vzhledem k domnělému brzkému konci světa jevila jako zcela nepodstatná. Viz. Campolo, op. cit. Campolo však v jiných bodech přeceňuje vliv dispensacionalismu v nejvyšších patrech tehdejší administrativy, když Reaganův důraz na zbrojení označuje za výsledek prezidentova přesvědčení o brzké poslední bitvě se satanskými silami. Na politickém zastoupení křesťanských sionistů v republikánských administrativách od 80. let se však shoduje většina literatury.

jelikož „tak řekl Bůh."[167] Vůdce republikánů v Kongresu v letech 1995–2003 Dick Armey zastával názor, že by Palestinci měli opustit území na západ od řeky Jordán, čímž by byl konečně zajištěn mír mezi Araby a Židy.[168] Jeho nástupce Tom DeLay prohlásil: „Cestoval jsem v oblasti Judey a Samaří a stál jsem na Golanských výšinách. Neviděl jsem okupovaná území. Viděl jsem Izrael."[169]

Křesťanští sionisté však neovlivňují zahraniční politiku USA pouze prostřednictvím osobních kontaktů či přímým zastoupením v administrativě a na Capitol Hillu. Jejich stoupenci jsou skrze síť proizraelských organizací schopni masové politické mobilizace, díky níž několikrát ovlivnili americkou zahraniční politiku. Křesťanští sionisté se výrazně zasadili o odvolání rezoluce Valného shromáždění OSN 3379 odsuzující sionismus jako rasismus.[170] Ačkoliv se izraelská lobby snažila již od jejího přijetí zvrátit rozhodnutí Valného shromáždění, až po nátlaku křesťansko-sionistických organizací, jejichž členové dle instrukcí předáků hnutí bombardovali své volené zástupce protestními dopisy, vydal Kongres v roce 1990 dvě prohlášení odsuzující rezoluci.[171] Ta byla rok poté skutečně odvolána.[172] Podobná dopisová kampaň se uskutečnila během prvního volebního období George W. Bushe. V březnu 2002, po sérii palestinských sebevražedných atentátů, zahájil Izrael operaci „Defensive Shield", během níž znovu obsadil města a uprchlické tábory na Západním břehu.[173] Prudkost izraelské reakce přiměla americkou administrativu k protestům – ty však takřka vzápětí utichly poté, co Bílý dům obdržel bezmála 100 tisíc dopisů, emailů a telefonátů požadujících zdržení se jakékoliv kritiky izraelské strategie. Na této akci se významně podílely právě dispensacionalistické organizace, které vyzývaly své členy, aby se do kampaně zapojili.[174]

---

[167] Citováno v Lampman, op. cit.
[168] Brownfeld, Allan, „Strange Bedellows: The Jewish Establishment and the Christian Right", *Washington Report on Middle East Affairs*, August 2002, dostupné elektronicky na http://www.wrmea.com/archives/august2002/0208071.html (poslední přístup 14. 5. 2011).
[169] Citováno v Mearsheimer,; Walt, op. cit., str. 135. Už samotné biblické názvy Judea a Samaří, často užívané izraelskou pravicí, které mají evokovat odvěké spojení Židů s touto oblastí, jsou výmluvné.
[170] Text rezoluce dostupný elektronicky na http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/761C1063530766A7052566A2005B74D1 (poslední přístup 14. 5. 2011). Je nutno dodat, že přirovnání sionismu k rasismu se objevuje až v poslední větě rezoluce, která, ač kritizuje „rasistický režim v okupované Palestině", odsuzuje i apartheid v JAR a režim panující v Zimbawe, a vyjadřuje obecné přesvědčení, že „jakákoliv doktrína rasové diferenciace či nadřazenosti… je morálně odsouzeníhodná."
[171] Jednalo se o tyto rezoluce: 101st United States Congress 'H. J. Resolution 457' a 32nd United States Senate, 'S.J. Resolution 246', citováno dle Haija, op. cit., str. 80.
[172] Haija, op. cit., str. 79–80.
[173] Bezprostřední příčinou izraelské operace byl tzv. „pesachový masakr" 27. 3. 2002, během něhož bylo v hotelu v Netanje zavražděno 30 Židů.
[174] Haija, op. cit., str. 90–91.

Mearsheimer a Walt však v této souvislosti upozorňují, že vliv křesťanských sionistů by neměl být přeceňován,[175] čehož se často dopouštějí jak sami představitelé hnutí (kteří tak činí z propagandistických důvodů), tak i někteří autoři zabývající se touto problematikou. Jak nicméně ukazují příklady zmíněné výše, vliv fundamentalistických křesťanů na americkou politiku vůči Blízkému východu nelze opomíjet.

4. Závěr

Tato práce ukázala, že šíře podpory, kterou Spojené státy poskytují Izraeli, nemůže být vysvětlena pouze morálními závazky, a že navzdory některým názorům je spojenectví obou zemí výhodné především pro Izrael. Ačkoliv i USA poskytuje úzký vztah s židovským státem jisté výhody, rozsah americké podpory není důsledkem strategické nezbytnosti. Práce tedy souhlasí spíše s těmi autory, kteří za štědrým postojem USA vůči Izraeli vidí především vliv proizraelské lobby.

Poté, co práce dospěla k tomuto závěru, identifikovala a popsala nejdůležitější příčiny, které činí lobby ve Spojených státech tak úspěšnou. Nyní zbývá pouze zasadit tyto příčiny do vzájemných souvislostí a zároveň určit, které z nich mají největší dopad na fungování lobby.

Skutečnost, že jednotlivé faktory nelze posuzovat odděleně, se jasně ukazuje na postoji amerických politických elit vůči Izraeli. Politici, kteří se skrze okázalou podporu Izraele snaží zavděčit židovským voličům, tak činí z toho důvodu, že nejen židovský, ale i průměrný americký volič straní Izraeli na úkor Arabů. Výsledkem působení proizraelsky naladěných médií je to, že vyjádření podpory Izraeli, zaujmutí tvrdého stanoviska vůči palestinské otázce, či hlasování pro navýšení vojenské podpory Izraele jsou nekontroverzní, politicky bezpečné kroky, kterými dotyčný kandidát neriskuje nepřízeň obyčejných voličů. Tito voliči, pokud k problematice blízkovýchodního konfliktu vůbec zaujímají vyhraněný postoj, totiž v drtivé většině případů stojí na straně Izraele.

Z hlediska tématu této práce je však nejvýznamnější skutečností, která má největší dopad na zkoumaný problém, absence jakékoliv významnější protiváhy, která by působila proti zájmům proizraelské lobby. Jedná se tedy především o absenci účinné lobby arabské a muslimské. Diskrepance mezi možnostmi stoupenců Izraele na jedné straně a arabskými

[175] Mearsheimer; Walt, op. cit., str. 138–139.

zájmovými skupinami na straně druhé pramení z propastného rozdílu mezi postavením židovské a arabské komunity v USA.

Tato propast zeje takřka ve všech myslitelných oblastech. Obě komunity se diametrálně liší v politické angažovanosti svých členů – zatímco samotný AIPC má 100 tisíc členů a proizraelské PACy přispívají na volební kampaně miliony dolarů (které daruje především americké Židovstvo), arabské organizace sdružují několik tisíc osob a jejich finanční zdroje se pohybují v řádech desítek tisíc dolarů.

Nedostatek angažovanosti a zaujetí na straně Američanů arabského původu nekompenzuje ani přízeň jiných složek americké společnosti. Jak bylo zmíněno výše, priority ropné lobby spočívají v ovlivňování domácí legislativy a kromě ní proarabské sympatie vyjadřují jen okrajové skupiny bez jakéhokoliv většího vlivu. Naproti tomu na straně Izraele stojí křesťanští sionisté, kteří jsou zastoupeni na Capitol Hillu a dokáží působit na vládnoucí administrativu díky masovým nátlakovým kampaním.

Zásadní nepoměr panuje i mezi „propagandistickým kapitálem" obou komunit – holocaust se pevně etabloval nejen jako součást židovské identity, ale i amerického diskurzu, a apel na zabránění „nové Osvětimi" je tak vysoce účinným nástrojem při působení na veřejnou debatu ve Spojených státech. Od připomínání hrůz nacistické vyhlazovací politiky lze pak snadno přejít k obviněním z antisemitismu, což je nařčení, které může leckdy racionální kritiku Izraele zcela diskvalifikovat jako výron protižidovské nenávisti.

Na tomto místě se nabízí srovnání s „Nakbou", vyhnáním arabského obyvatelstva z území současného Izraele během let 1948–1949, která v rámci palestinské identity představuje událost, jejíž význam je srovnatelný s významem holocaustu pro identitu židovskou. „Nakba" je v americkém prostředí takřka zcela opomíjena – mohutné muzeum holocaustu umístěné na washingtonském Mallu je pouze jednou z mnoha podobných institucí ve Spojených státech, památníky věnované palestinským uprchlíkům však v USA nenajdeme.[176] Židé i Izrael, který představuje pojistku proti novému holocaustu, tak v americkém prostředí zůstávají v pozici, která je jasně nadřazená postavení arabské menšiny.

Zcela zásadní nepoměr mezi arabskou a židovskou komunitou nesmírně ulehčuje proizraelské lobby její působení. Jak bylo řečeno výše, zastánci Izraele jsou v debatě s proponenty arabské lobby vždy ve výhodě a sympatie americké veřejnosti jsou dlouhodobě na jejich straně. Podpora izraelského státu může být vždy ospravedlněna poukazem na hrozbu

[176] To samé platí o většině západních zemí, ve Spojených státech je však rozdíl v přístupu k památce holocaustu a palestinských uprchlíků nejmarkantnější.

nové genocidy, naproti tomu Arabové jsou často vykreslováni jako potenciální pachatelé tohoto masakru.

Propast mezi Araby a Židy v USA co se týče politického uvědomění a pocitu odpovědnosti vůči svému etniku má zásadní vliv na americké volby a postoje kandidátů vůči americké politice na Blízkém východě. Kandidát, který deklaruje svoji vstřícnost k Izraeli, je zpravidla „odměněn“ hlasy židovských voličů a ze strany arabské menšiny zůstane „nepotrestán“, jelikož její členové se ve svých volebních preferencích nerozhodují podle témat souvisejících s jejich domovskými zeměmi. Naopak ti politici, kteří zaujmou zdrženlivý, nebo dokonce nepřátelský postoj vůči izraelskému státu, riskují odliv voličů židovského původu, který není kompenzován přízní indiferentního arabského etnika.

Mizivý vliv, který má arabská lobby a který pramení z nezájmu arabské komunity o tato témata, pak vysvětluje, proč dokáží proizraelské organizace v čele s AIPAC do takové míry ovlivňovat dění na Capitol Hillu. Politici, kteří jsou označeni za nepřátele Izraele, musí často čelit intenzivní kampani, mající za cíl zabránit jejich (znovu)zvolení. Podpora ze strany arabské lobby je minimální nebo vůbec žádná, zatímco jejich soupeři obdrží finanční příspěvky od AIPAC a dalších proizraelských spolků. Proto může AIPAC disponovat takovým vlivem, ačkoliv jeho rozpočet je nižší než u některých dalších významných lobby. Pragmaticky uvažující politici nemají důvod riskovat ohrožení přísunu peněz od proizraelských organizací, jelikož k finančním příspěvkům od izraelské lobby prakticky neexistuje alternativa v podobě darů od lobby arabské.

Je tedy evidentní, že zásadní rozdíly mezi židovskou a arabskou komunitou v USA a z nich vyplývající diskrepance ve schopnosti ovlivňovat politické procesy, jsou klíčovým faktorem, nutným k pochopení úspěchu proizraelské lobby. Tyto diskrepance jsou dlouhodobé a strukturální, a je tedy vysoce nepravděpodobné, že by v dohledné budoucnosti došlo k zásadnější změně v míře vlivu, kterým proizraelská lobby v současnosti disponuje.

Na druhou stranu nelze vyloučit, že se v rámci lobby do popředí dostanou lidé a organizace, které reprezentativněji reflektují liberální sklony části amerických Židů, což by se jistě odrazilo na povaze agendy, kterou se lobby snaží prosadit. V takovém případě se dá předpokládat, že pod vlivem transformované lobby by američtí zákonodárci a administrativa mohli nutit Izrael k ústupkům vůči Palestincům. Je však zcela nepravděpodobné, že by se potenciální „mírová“ lobby snažila negovat dosavadní vývoj americko-izraelských vztahů a že by si vytkla za cíl zásadní přehodnocení americké politiky v oblasti Blízkého východu,

která by již nebyla postavena na základě úzkého spojenectví s židovským státem. Lze tedy konstatovat, že co se týče výhledů do budoucna, štědrá americká podpora téměř jistě i nadále zůstane hlavním rysem vztahů mezi Izraelem a Spojenými státy.

Summary

Since at least the 1970s, Israel has been benefiting hugely from the so-called “special relationship” with the United States. The US provides the Jewish state with considerable financial aid which reached $3 billion annually in the form of non-refundable grants in the 1990s. America also supplies Israel with modern military systems and American companies cooperate with their Israeli counterparts in developing new weapons, devices etc. US representatives also protect Israel from major diplomatic failures at the international forums like the UN.

Some people believe that the American support for Israel is driven by moral imperatives, as Israel constitutes a shelter for the minority which experienced hundreds-of-years lasting hatred, with its ultimate expression being the Holocaust. This argument further states that Israel is the only democracy in the Middle East and therefore it presents a natural choice for an ally of the United States. Others argue that Israel is an indispensable strategic asset, necessary for maintaining the American presence and securing the American interests in the region.

However, all these points can be refuted. The often emphasized moral aspect omits the painful issue of Palestinian refugees forced out by Jewish forces in 1948–1949 and continued Israeli occupation of the Palestinian territories. Israel is also not able to ensure the American access to Middle Eastern oil or safeguard the stability of regimes allied to the US. The logical conclusion is that the unprecedentedly intensive long-term American support for Israel is a result of the influence of pro-Israeli lobby.

The success of the lobby is caused by a number of factors. First, AIPAC, the major organization lobbying on Israel’s behalf, consists of a very dedicated membership and is highly effective in its activities, mainly in a close scrutiny of the voting behavior of the members of Congress. It subsequently shares these records with the network of pro-Israeli PACs which donate considerable financial means to selected politicians. Another factor enhancing the lobby’s clout is the demographics of the American-Jewish community. Although Jews constitute only slightly more than 2 % of the overall American population, they are concentrated in several key states and thus can become a decisive factor in the presidential elections. Besides, there is essentially no effective counterbalance to the pro-Israeli lobby activities, since the Arab-American interest groups, which would be a natural opponent to the Israeli ones, suffer from a lack of finances and meager membership.

Moreover, the discourse in the Unites States is favorably inclined towards Israel rather than the Arabs who are usually depicted in negative light. The pro-Israeli lobby also skilfully uses tools enabling it to shape the public debate, namely the repeated remembrance of the Holocaust and accusations of anti-Semitism. Finally, the lobby has an influential ally in the Christian Zionist movement which also seeks Israeli well-being (although for different reasons).

It is not possible to consider these factors as isolated phenomena, since the lobby's influence is a result of their intertwined, mutually-enhanced functioning. However, the main reason behind the lobby's success is the fundamental discrepancy between the capabilities and engagement of the Jewish community on the one hand and the Arab community on the other. Arab-Americans tend to be indifferent towards US foreign policy in the Middle East, their vote is in general not influenced by these factors and their ability to influence the public discourse is very limited. On the contrary, number of Jews donate money to the pro-Israeli organizations or become highly dedicated activists themselves, the Jewish community can (and sometimes does) pose as a swing vote in the presidential elections and its status in the American society is very high, especially when compared to Arab Americans.

Použitá literatura a zdroje

Primární zdroje

a) Dokumenty

Rezoluce OSN 3379 [přijata 1975], dostupné elektronicky na http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/761C1063530766A7052566A2005B74D1 (poslední přístup 14. 5. 2011).

b) Tisková prohlášení

AAI, *About the Institute*, dostupné elektronicky na http://www.aaiusa.org/pages/about-institute/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

ADC, *Mission*, dostupné elektronicky na http://www.adc.org/about-us/mission/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

AIPAC, *About AIPAC*, dostupné elektronicky na http://www.aipac.org/about_AIPAC/default.asp (poslední přístup 14. 5. 2011).

AIPAC, *Policy Conference Highlights*, dostupné elektronicky na http://www.aipac.org/2841.htm (poslední přístup 14. 5. 2011).

AIPAC, *Why Israel?,* dostupné elektronicky na http://www.aipac.org/25937.asp (poslední přístup 14. 5. 2011).

ICEJ, *The Objectives of the ICEJ*, dostupné elektronicky na http://www.icej.org/article.php?id=2951 (poslední přístup 14. 5. 2011).

c) Statistiky

Human Development Report [zpráva OSN z roku 2009], dostupné elektronicky na http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2009_EN_Complete.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

The CIA World Factbook, dostupné elektronicky na https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

The Economist Intelligence Unit's Quality-Of-Life Index [zpráva časopisu *The Economist* z roku 2005], dostupné elektronicky na http://www.economist.com/media/pdf/quality_of_life.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

U.S. Foreign Economic and Military Aid by Major Recipient Country: 2001 to 2008 [zpráva U.S. Census Bureau z roku 2008], dostupné elektronicky na http://www.census.gov/compendia/statab/2011/tables/11s1298.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

World Economic Outlook Databáze [zpráva Mezinárodního měnového fondu z roku 2006], dostupné elektronicky na http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2006/02/data/weoselgr.aspx (poslední přístup 14. 5. 2011).

Literatura

a) Sborníky

Farber, Roberta; Waxman, Chaim (eds.), *Jews in America: A Contemporary Reader* (Hanover: Brandeis University Press, 1999).

Maisel, Sandy (ed.), *Jews in American Politics* (Lanham, Oxford: Rowman & Littlefield, 2001).

Sheffer, Gabriel (ed.), *Dynamic of Dependence: U.S.-Israeli Relations* (Boulder, CO: Westview Press, 1987).

Strum, Phillipa (ed.), *American Arabs and Political Participation* (Washington: Woodrow Wilson International Center for Scholars, 2006).

b) Monografie

Barša, Pavel, *Paměť a genocida: Úvahy o politice holocaustu* (Praha: Argo, 2011).

Blitzer, Wolf, *Between Washington and Jerusalem: A Reporter's Notebook* (New York: Oxford University Press, 1985).

Carter, Jimmy, *Palestine: Peace Not Apartheid* (New York: Simon & Schuster, 2007).

Findley, Paul, *They Dare to Speak Out: People and Institutions Confront Israel's Lobby* (Westport, CT.: Lawrence Hill, 1985).

Finkelstein, Norman, *Průmysl Holocaustu: Úvahy o zneužívání židovského utrpení* (Vimperk: Dokořán, 2006).

Flesher, Dan, *Transforming America's Israel Lobby: The Limits of Its Power and the Potential for Change* (Washington, D.C.: Potomac Books, 2009).

Foxman, Abraham, *The Deadliest Lies: The Israel Lobby and the Myth of Jewish Control* (New York: Palgrave Macmillan, 2007).

Goldberg, Jonathan, *Jewish Power: Inside the American Jewish Establishment* (Reading, MA: Addison Wesley Pub. Co., 1996).

Mearsheimer, John; Walt, Stephen, *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy* (London: Penguin Books, 2008).

Rubenberg, Cheryl, *Israel and the American National Interest: A Critical Examination* (Urbana, IL: University of Illinois Press, 1986).

Said, Edward, *Orientalismus: Západní koncepce Orientu* (Praha, Litomyšl: Paseka, 2008).

Terry, Janice, *U.S. Foreign Policy in the Middle East: The Role of Lobbies and Special Interest Groups* (London: Pluto, 2005).

c) Články v odborných časopisech a příspěvky ve sbornících

Bard, Mitchell, „The Arab Lobby: The American Component“, *Middle East Quarterly*, Vol. XVII, No. 4 (Fall 2010), str. 3–15.

Barša, Pavel, „Doslov“, in: Finkelstein, Norman, *Průmysl Holocaustu: Úvahy o zneužívání židovského utrpení* (Vimperk: Dokořán, 2006), str. 107-125.

Bennis, Phyllis; Mansour, Khaled „‘Praise God and Pass the Ammunition!’: The Changing Nature of Israel's US Backers“, *Middle East Report*, No. 208, US Foreign Policy in the Middle East: Critical Assessments (Autumn 1998), str. 16–18, 43.

Bennis, Phyllis, „Plus Ca Change, Plus Ca La Meme Chose: US Aid to Israel“, *Middle East Report*, No. 207, Who Paid the Price? 50 Years of Israel (Summer 1998), str. 28–29.

Calda, Miloš, „Etnické lobby a jejich vliv na zahraniční politiku Spojených států“, *Mezinárodní politika*, ročník XXVIII, č. 4 (2004), str. 12–14.

Gerges, Fawaz, „ Islam and Muslims in the Mind of America: Influences on the Making of U. S. Policy“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 26, No. 2 (Winter 1997), str. 68–80.

Gilboa, Eytan, „Trends in American Attitudes Toward Israel“, in: Sheffer, Gabriel (ed.), *Dynamic of Dependence: U.S.-Israeli Relations* (Boulder, CO: Westview Press, 1987), str. 37–81.

Glenn, Susan, „The Vogue of Jewish Self-Hatred in Post: World War II America“, *Jewish Social Studies*, New Series, Vol. 12, No. 3 (Spring–Summer 2006), str. 95–136.

Greenberg, Anna; Wald, Kenneth, „Still Liberal after All These Years?: The Contemporary Political Behaviour of American Jewry“, in: Maisel, Sandy (ed.), *Jews in American Politics* (Lanham, Oxford: Rowman & Littlefield, 2001).

Haija, Rammi, „The Armagedon Lobby: Dispensationalist Christian Zionism and the Shaping of US Policy Towards Israel-Palestine“, *Holy Land Studies: A Multidisciplinary Journal*, Vol. 5, No. 1 (May 2006), str. 75–95.

Khoury, Nabeel A., „The Arab Lobby: Problems and Prospects“, *Middle East Journal*, Vol. 41, No. 3 (Summer 1987), str. 379–396.

Little, Douglas, „The Making of a Special Relationship: The United States and Israel, 1957–68“, *International Journal of Middle East Studies*, Vol. 25, No. 4 (Nov. 1993), str. 563–585.

Manganaro, Elise, „Voicing the Arab: Multivocality and Ideology in Leon Uris' The Haj“, *MELUS*, Vol. 15, No. 4, Of Arabs and Jews (Winter 1988), str. 3–13.

Marcus, Jonathan, „Discordant Voices: The US Jewish Community and Israel during the 1980s“, *International Affairs*, Vol. 66, No. 3 (Jul. 1990), str. 545–558.

Marmura, Stephen, „A Net Advantage? The Internet, Grasroots Activism and American Middle-Eastern Policy“, *New Media & Society*, Vol. 10, No. 2 (2008), str. 247–271.

Nossek, Hillel, „Our News and Their News: The Role of National Identity in the Coverage of Foreign News“, *Journalism*, Vol. 5, No. 3 (2004), str. 343–368.

Orfalea, Gregory, „Literary Devolution: The Arab in the Post-World War II Novel in English“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 17, No. 2 (Winter 1988), str. 109–128.

Salt, Jeremy, „Fact and Fiction in the Middle Eastern Novels of Leon Uris“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 14, No. 3 (Spring 1985), str. 54–63.

Sarsar, Saliba, „The Question of Palestine and United States Behavior at the United Nations“, *International Journal of Politics, Culture, and Society*, Vol. 17, No. 3 (Spring 2004) ,str. 457–470.

Sasson, Theodore; Kadushin, Charles; Saxe, Leopard, „Trends in American Jewish Attachment to Israel: An Assessment of the ‘Distancing“ Hypothesis’“, *Contemporary Jewry*, Vol. 30 (2010), str. 297–319.

Shain, Yossi, „Arab-Americans at a Crossroads“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 25, No. 3 (Spring 1996), str. 46–59.

Shain, Yossi, „Multicultural Foreign Policy“, *Foreign Policy*, No. 100, 25th Anniversary Issue (Autumn 1995), str. 69–87.

Sheffer, Gabriel; Hofnung, Menachem, „Israel’s Image“, in: Sheffer, Gabriel (ed.), *Dynamic of Dependence: U.S.-Israeli Relations* (Boulder, CO: Westview Press, 1987), str. 7–36.

Shehadeh, Michel, „Reel Bad Arabs: How Hollywood Vilifies a People by Jack Shaheen – Book Review“, *The American Journal of Islamic Social Science*, Vol. 19, No. 4 (2002), str. 139–142.

Suleiman, Michael, „A History of Arab-American Political Participation“, in: Strum, Phillipa (ed.), *American Arabs and Political Participation* (Washington: Woodrow Wilson International Center for Scholars, 2006), str. 3–27.

Suleiman, Michael, „Islam, Muslims and Arabs in America: The Other of the Other of the Other …“, *Journal of Muslim Minority Affairs*, Vol. 19, No. 1 (1999), str. 33–47.

Viser, Matt, „Attempted Objectivity: An Analysis of The New York Times and Ha´aretz and Their Portrayals of the Palestinian-Israeli Conflict“, *The International Journal of Press/Politics*, Vol. 8, No. 4 (2003), str. 114–120.

Waxman, Dov, „Israel Lobbies: A Survey of the Pro-Israel Community in the United States“, *Israel Studies Forum,* Vol. 25, No. 1 (2010), str. 5–28.

Waxman, Chaim, „Center and Periphery: Israel in American Jewish Life“, in: Farber, Roberta; Waxman, Chaim (eds.), *Jews in America: A Contemporary Reader* (Hanover: Brandeis University Press, 1999), str. 212–225.

Zureik, Elia, „Review: Uris' Exodus from Reason“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 13, No. 4 (Summer 1984), str. 118–121.

d) Články v denním tisku a periodikách

Campolo, Tony, „The Ideological Roots of Christian Zionism“, *Tikkun Magazine*, January/February 2005, dostupné elektronicky na http://www.tikkun.org/article.php/Campolo-roots-of-christian-zionism (poslední přístup 14. 5. 2011).

Cohen, Eliot, „Yes, It's Anti-Semitic“, *The Washington Post*, April 5, 2006, dostupné elektronicky na http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/04/04/AR2006040401282.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Eggerton, John, „Survey Says: Noncom News Most Trusted“, *Broadcasting & Cable*, October 10, 2005, dostupné elektronicky na http://www.broadcastingcable.com/article/158913-Survey_Says_Noncom_News_Most_Trusted.php (poslední přístup 14. 5. 2011).

Ghosh, Bobby, „Islamophobia: Does America Have a Muslim Problem?“, *Time*, August 19, 2010, dostupné elektronicky na http://www.time.com/time/nation/article/0,8599,2011798,00.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Goldberg, Jeffrey, „Real Insiders: A Pro-Israel Lobby and an F.B.I. Sting“, *The New Yorker*, July 4, 2005, dostupné elektronicky na http://www.newyorker.com/archive/2005/07/04/050704fa_fact?currentPage=all (poslední přístup 14. 5. 2011).

Gorenberg, Gershom, „Intolerance: The Bestseller“, *The American Prospect*, September 22, 2002, dostupné elektronicky na http://www.prospect.org/cs/articles?article=book_review (poslední přístup 14. 5. 2011).

Keinon, Herb, „PM in Moscow Questions Abbas’ Desire to End Conflict“, *Jerusalem Post*, March 24, 2011, dostupné elektronicky na http://www.jpost.com/DiplomacyAndPolitics/Article.aspx?id=213704 (poslední přístup 14. 5. 2011).

Klug, Brian „The Myth of the New Anti-Semitism“, *The Nation*, January 15, 2004, dostupné elektronicky na http://www.thenation.com/article/myth-new-anti-semitism (poslední přístup 14. 5. 2011).

Lampman, Jane, „Mixing Prophecy and Politics“, *The Christian Science Monitor*, July 7, 2007, dostupné elektronicky na http://www.csmonitor.com/2004/0707/p15s01-lire.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Lerner, Michael, „There Is No New Anti-Semitism“, *Huffington Post*, February 6, 2007, dostupné elektronicky na http://www.huffingtonpost.com/rabbi-michael-lerner/there-is-no-new-antisemit_b_40600.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Levey, Noam, „In Politicians’ Pro-Israel Din, Arab Americans Go Unheard,“ *Los Angeles Times*, July 23, 2006, dostupné elektronicky na http://articles.latimes.com/2006/jul/23/nation/na-arabvote23 (poslední přístup 14. 5. 2011).

„Lexington: Taming Leviatan“, *Economist*, March 15, 2007, dostupné elektronicky na http://www.economist.com/node/8861497 (poslední přístup 14. 5. 2011).

Lipstadt, Deborah, „Jimmy Carter’s Jewish Problem“, *The Washington Post*, January 20, 2007, dostupné elektronicky na http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/01/19/AR2007011901541.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Massing, Michael, „Deal Breakers“, *The American Prospect*, March 11, 2002, dostupné elektronicky na http://prospect.org/cs/articles?article=deal_breakers (poslední přístup 14. 5. 2011).

Massing, Michael, „Storm over the Israel Lobby“, *New York Review of Books*, June 8, 2006, dostupné elektronicky na http://www.theshalomcenter.org/node/1127 (poslední přístup 14. 5. 2011).

McKay, Mary, „Zion's Christian Soldiers“, *CBS News*, June 8, 2003, dostupné elektronicky na http://www.cbsnews.com/stories/2002/10/03/60minutes/main524268.shtml (poslední přístup 14. 5. 2011).

Miller, Aaron, „Israel's Lawyer“, *The Washington Post*, May 23, 2005, dostupné elektronicky na http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2005/05/22/AR2005052200883.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Shaheen, Jack, „The Comic Book Arab“, *The Link,* Vol. 24, No. 5 (November–December 1991), dostupné elektronicky na http://www.ameu.org/page.asp?iid=142&aid=186&pg=1 (poslední přístup 14. 5. 2011).

e) Elektronické zdroje

„Arab American PAC Contributions to Federal Candidates“, *Center for Responsive Politics*, dostupné elektronicky na http://www.opensecrets.org/pacs/pacgot.php?cmte=C00346239&cycle=2000 (poslední přístup 14. 5. 2011).

Bard, Mitchell, „The Israeli and Arab Lobbies“, *Jewish Virtual Library*, dostupné elektronicky na http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/US-Israel/lobby.html#The%20Informal%20Israeli%20Lobby (poslední přístup 14. 5. 2011).

Bennet, William, „Moral Clarity and The Middle East“, *National Review Online*, July 22, 2003, dostupné elektronicky na http://www.nationalreview.com/articles/207563/moral-clarity-and-middle-east/william-j-bennett (poslední přístup 14. 5. 2011).

Brownfeld, Allan, „Strange Bedellows: The Jewish Establishment and the Christian Right“, *Washington Report on Middle East Affairs*, August 2002, str. 71–72, dostupné elektronicky na http://www.wrmea.com/archives/august2002/0208071.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Clyde, Mark, „Israeli-United States Relations“, *CRS Issue Brief for Congress*, Updated December 21, 2001, dostupné elektronicky na http://fpc.state.gov/documents/organization/7933.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

Curtiss, Richard, „Arab-American Votting Patterns Reflect U.S. Regional Preferences“, *Washington Report on Middle East Affairs*, November-December 1996, str. 43, dostupné elektronicky na http://www.wrmea.com/backissues/1196/9611043.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Curtiss, Richard, „Pro-Israel PAC Donations Soared in Final Months of 1996 Election Cycle“, *Washington Report on Middle East Affairs*, April-May 1997, str. 43–50, dostupné elektronicky na http://www.wrmea.com/component/content/article/186-1997-april-may/2552-pro-israel-pac-donations-soared-in-final-months-of-1996-election-cycle-.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Helmreich, Jeffrey, „The Israel Swing Factor: How the American Jewish Vote Influences U.S. Elections“, *Jerusalem Center for Public Affairs*, No. 446, January 15, 2001, dostupné elektronicky na http://www.policyarchive.org/handle/10207/bitstreams/18018.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

„House Vote On Passage: H. Res. 921 [109th]: Condemning the Recent Attacks Against the State of Israel“, *GovTrack*, dostupné elektronicky na http://www.govtrack.us/congress/vote.xpd?vote=h2006-391 (poslední přístup 14. 5. 2011).

„Jewish Population of the United States by State", *Jewish Virtual Library*, dostupné elektronicky na http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/US-Israel/usjewpop.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

McArthur, Shirl, „A Conservative Estimate of Total Direct U.S. Aid to Israel: Almost $114 Billion", *Washington Report on Middle East Affairs*, November 2008, dostupné elektronicky na http://www.washington-report.org/component/content/article/245-2008-november/3845-congress-watch-a-conservative-estimate-of-total-direct-us-aid-to-israel-almost-114-billion.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Near East Report [archiv], dostupné elektronicky na http://www.aipac.org/Publications/index_1140.asp (poslední přístup 14. 5. 2011).

Rosenfeld, Alvin, *„Progressive" Jewish Thought and the New Anti-Semitism* (New York: American Jewish Committee, 2006), dostupné elektronicky na http://www.ajc.org/atf/cf/%7B42D75369-D582-4380-8395-D25925B85EAF%7D/PROGRESSIVE_JEWISH_THOUGHT.PDF (poslední přístup 14. 5. 2011).

Saad, Lydia, „Support for Israel in U.S. at 63 %, Near Record High", *Gallup*, February 24, 2010, dostupné elektronicky na http://www.gallup.com/poll/126155/support-israel-near-record-high.aspx (poslední přístup 14. 5. 2011).

Sharp, Jeremy, „U.S. Foreign Aid to Israel", *CRS Report to Congress*, September 16, 2010, dostupné elektronicky na http://www.fas.org/sgp/crs/mideast/RL33222.pdf (poslední přístup 14. 5. 2011).

„U.S. Assistance to Israel", *Jewish Virtual Library*, dostupné elektronicky na http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/US-Israel/U.S._Assistance_to_Israel1.html (poslední přístup 14. 5. 2011).

Zunes, Stephen, „Why U.S. Supports Israel“, *Foreign Policy in Focus*, May 1, 2002, dostupné elektronicky na http://www.fpif.org/articles/why_the_us_supports_israel (poslední přístup 14. 5. 2011).

f) Ostatní zdroje

Uris, Leon, *Exodus* (Praha: BB art, 2006).

Uris, Leon, *The Haj* (New York, Toronto, London, Sydney, Auckland: Bantam Books, 1984).

Internetové stránky organizací

American-Arab Anti-Discrimination Committee: http://www.adc.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

American Israel Public Affairs Committee: http://www.aipac.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

Anti-Defamation League: http://www.adl.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

Arab American Institute: http://www.aaiusa.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

Christians Friends of Israeli Communities: http://www.cfoic.com/index.jsp (poslední přístup 14. 5. 2011).

Christians' Israel Public Action Committee: http://cipaconline.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

Christians United for Israel: http://www.cufi.org/site/PageServer (poslední přístup 14. 5. 2011).

International Christian Embassy Jerusalem: http://www.icej.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

J Street: http://jstreet.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

National Christian Leadership Conference for Israel: http://nclci.org/index.htm (poslední přístup 14. 5. 2011).

Presidents' Conference http://www.conferenceofpresidents.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).

Unity Coalition for Israel: http://www.israelunitycoalition.org/ (poslední přístup 14. 5. 2011).